

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ
& ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΜΗΜΑ Ε΄

Αθήνα, 31 Αυγούστου 2010

ΠΟΛ. 1127

Ταχ. Δ/ση : Καρ. Σερβίας 10
Ταχ. Κωδ. : 101 84 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Μ. Στάντζου – Μ.Χ. Λόη
Χ. Νούνης
Τηλέφωνο : 210 3375 460 - 463 - 046
FAX : 210 3375416

ΠΡΟΣ : ΩΣ Π.Δ.

ΘΕΜΑ: Κοινοποίηση του ν. 3691/2008 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει, και παροχή σχετικών οδηγιών για την εφαρμογή του.

Κοινοποιούμε τις διατάξεις του ανωτέρω ν. 3691/2008 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και άλλες διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. 166 Α΄), όπως ισχύει, και παρέχουμε τις ακόλουθες οδηγίες και διευκρινίσεις για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του νόμου αυτού.

Ι. ΓΕΝΙΚΑ

Με τις διατάξεις του νόμου αυτού, μεταξύ άλλων:

α) Ενσωματώθηκαν στην ελληνική νομοθεσία οι διατάξεις της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ε.Ε., καθώς και διατάξεις της Οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αντικαταστάθηκαν οι σχετικές διατάξεις του ν. 2331/1995 (Φ.Ε.Κ. 173 Α΄), όπως ίσχυαν.

β) Ενσωματώθηκαν ορισμένες Συστάσεις της Ομάδας Χρηματοπιστωτικής Δράσης (Financial Action Task Force – FATF), που είναι ο πλέον αναγνωρισμένος διεθνής φορέας για τη θέσπιση διεθνών κριτηρίων και προτύπων για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος) και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

γ) Εισήχθησαν νέες σημαντικές εθνικές διατάξεις που καλύπτουν οργανωτικές και λειτουργικές ανάγκες.

δ) Συγκεντρώθηκαν και ταξινομήθηκαν όλες οι προαναφερθείσες διατάξεις καθώς και οι κείμενες διατάξεις του ν. 2331/1995, όπως ίσχυαν, σε ένα ενιαίο και εύχρηστο κείμενο.

II. ΕΙΔΙΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΒΑΣΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ, ΟΡΙΣΜΟΙ, ΥΠΟΧΡΕΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Στο Κεφάλαιο Α΄ ορίζονται βασικές έννοιες του νόμου, τα βασικά αδικήματα και τα υποκείμενα στις υποχρεώσεις του νόμου υπόχρεα πρόσωπα.

Άρθρο 1: Σκοπός

Στο άρθρο 1 ορίζεται ο σκοπός του κοινοποιούμενου νόμου, ο οποίος είναι η ενίσχυση και βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και καταστολή των αδικημάτων της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Προς τούτο ενσωματώθηκαν στην ελληνική νομοθεσία διατάξεις των ανωτέρω αναφερόμενων Οδηγιών και αντικαταστάθηκαν οι σχετικές διατάξεις του ν. 2331/1995, όπως ίσχυαν.

Άρθρο 2: Αντικείμενο

Με την **παρ. 1** του άρθρου 2 ορίζεται ότι αντικείμενο του νόμου είναι η πρόληψη και καταστολή των αδικημάτων της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, όπως αυτά τα αδικήματα ορίζονται στο νόμο αυτό, καθώς και η προστασία του χρηματοπιστωτικού συστήματος από τους κινδύνους που ενέχουν.

Στην **παρ. 2** ορίζονται οι πράξεις που αποτελούν νομιμοποίηση εσόδων (ξέπλυμα χρήματος) από τις εγκληματικές δραστηριότητες που προβλέπονται στο άρθρο 3 (βασικά αδικήματα) ως κατωτέρω:

α) Η μετατροπή ή η μεταβίβαση περιουσίας εν γνώσει του γεγονότος ότι προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες ή από συμμετοχή σε τέτοιες δραστηριότητες, με σκοπό την απόκρυψη ή τη συγκάλυψη της παράνομης προέλευσής της ή την παροχή συνδρομής σε οποιονδήποτε εμπλέκεται στις δραστηριότητες αυτές, προκειμένου να αποφύγει τις έννομες συνέπειες των πράξεών του.

β) Η απόκρυψη ή η συγκάλυψη της αλήθειας όσον αφορά στη φύση, προέλευση, διάθεση, διακίνηση ή χρήση περιουσίας ή στον τόπο όπου αυτή αποκτήθηκε ή ευρίσκεται ή την κυριότητα επί περιουσίας ή σχετικών με αυτή δικαιωμάτων, εν γνώσει του γεγονότος ότι η περιουσία αυτή προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες ή από συμμετοχή σε τέτοιες δραστηριότητες.

γ) Η απόκτηση, κατοχή, διαχείριση ή χρήση περιουσίας, εν γνώσει του γεγονότος ότι η περιουσία αυτή προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες ή από συμμετοχή σε τέτοιες δραστηριότητες.

δ) Η χρησιμοποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα με την τοποθέτηση σε αυτόν ή τη διακίνηση μέσω αυτού εσόδων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες, με σκοπό να προσδοθεί νομιμοφάνεια στα εν λόγω έσοδα.

ε) Η σύσταση οργάνωσης ή ομάδας δύο τουλάχιστον ατόμων για τη διάπραξη μιας ή περισσότερων από τις πράξεις που αναφέρονται στις ανωτέρω επιμέρους περιπτώσεις και η συμμετοχή σε τέτοια οργάνωση ή ομάδα.

Με την **παρ. 3** ορίζεται ότι νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες υπάρχει και όταν οι δραστηριότητες από τις οποίες προέρχεται η προς νομιμοποίηση περιουσία έλαβαν χώρα στο έδαφος άλλου κράτους, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούται το κριτήριο του διπλού αξιόποινου, δηλαδή οι δραστηριότητες αυτές θα αποτελούσαν βασικό αδίκημα αν διαπράττονταν στην Ελλάδα και θεωρούνται αξιόποινες σύμφωνα με τη νομοθεσία του άλλου κράτους.

Στην **παρ. 4** ορίζεται ότι χρηματοδότηση της τρομοκρατίας αποτελεί το αδίκημα που προβλέπεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 187Α του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 53 του κοινοποιούμενου νόμου.

Με την **παρ. 5** διευκρινίζεται ότι η γνώση, η πρόθεση ή ο σκοπός που απαιτούνται ως στοιχεία του πραγματικού των αδικημάτων των ανωτέρω παραγράφων 2 και 3 μπορούν να συνάγονται και από τις συντρέχουσες πραγματικές περιστάσεις.

Άρθρο 3: Εγκληματικές δραστηριότητες – βασικά αδικήματα

Με τις διατάξεις του άρθρου 3 ορίστηκε ότι ως εγκληματικές δραστηριότητες νοούνται η διάπραξη ενός ή περισσότερων από συγκεκριμένα αδικήματα, καλούμενα «βασικά αδικήματα», τα οποία απαριθμούνταν ως περιπτώσεις α΄ έως ιη΄ του ως άνω άρθρου και νόμου.

Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση ιη΄ του εν λόγω άρθρου οριζόταν ως βασικό αδίκημα κατά την έννοια του άρθρου αυτού «κάθε άλλο αδίκημα που τιμωρείται με ποινή στερητική της ελευθερίας, της οποίας το ελάχιστο όριο είναι άνω των έξι μηνών και από το οποίο προκύπτει περιουσιακό όφελος». Συνεπώς, στα βασικά αδικήματα, πέραν των κακουργημάτων με βάση τον προγενέστερο ν. 2331/1995, όπως ίσχυε, προστέθηκαν κατά την ανωτέρω έννοια και τα **πλημμελήματα** για τα οποία προβλέπεται ελάχιστη ποινή φυλάκισης άνω των έξι μηνών.

Κατόπιν αυτών, με βάση το ν. 3691/2008, στα βασικά αδικήματα εντάχθηκαν πλέον τα πιο κάτω αδικήματα φοροδιαφυγής του ν. 2523/1997, εφόσον αυτά τελέστηκαν από τη δημοσίευση του ν. 3691/2008, δηλαδή από 5/8/2008 και μετά:

- Του άρθρου 17 για παράλειψη υποβολής ή υποβολή ανακριβούς δήλωσης στη φορολογία εισοδήματος, εφόσον ο φόρος που αναλογεί στα καθαρά εισοδήματα που έχουν αποκρυσταλλωθεί υπερβαίνει σε κάθε διαχειριστική περίοδο το ποσό των 15.000 ευρώ, καθώς και για μη απόδοση στο Δημόσιο του φόρου πλοίων, εφόσον το ποσό του φόρου που δεν αποδόθηκε για κάθε διαχειριστική περίοδο υπερβαίνει τα 15.000 ευρώ.
- Του άρθρου 18 για μη απόδοση ή ανακριβή απόδοση ΦΠΑ και εν γένει παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών, εφόσον το ποσό του κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς ή το ποσό του ΦΠΑ που συμψηφίστηκε, επιστράφηκε ή δεν αποδόθηκε υπερβαίνει τα 3.000 ευρώ σε ετήσια βάση.

- Του άρθρου 19, παρ. 1, εδάφιο δεύτερο, όπως το εδάφιο αυτό προστέθηκε με το άρθρο 40 του ν. 3220/2004, για έκδοση ή αποδοχή εικονικών φορολογικών στοιχείων για ανύπαρκτη συναλλαγή στο σύνολό της ή για μέρος αυτής, εφόσον η συνολική αξία των εικονικών φορολογικών στοιχείων υπερβαίνει τα 3.000 ευρώ.

Επισημαίνεται ότι ήδη με τις διατάξεις της **παραγράφου 1 του άρθρου 77 του ν.3842/2010** (ΦΕΚ 58 Α΄) **τροποποιήθηκε** το άρθρο 3 του ν.3691/2008 και συγκεκριμένα η υπάρχουσα περίπτωση ιη΄ αυτού αναριθμήθηκε σε ιθ΄ και **προστέθηκε νέα περίπτωση ιη΄**, με την οποία ορίζονται πλέον ρητά ως «βασικά αδικήματα» και τα αδικήματα της φοροδιαφυγής που προβλέπονται στα άρθρα 17, 18 και 19 του ν. 2523/1997, όπως ισχύουν, καθώς και τα αδικήματα λαθρεμπορίας που προβλέπονται στα άρθρα 155, 156 και 157 του ν. 2960/2001, όπως επίσης ισχύουν. Κατόπιν των ανωτέρω, στα «βασικά αδικήματα» εντάσσονται πλέον, πέραν των ως άνω αναφερόμενων περιπτώσεων εικονικών φορολογικών στοιχείων, και όλες οι λοιπές περιπτώσεις έκδοσης ή αποδοχής εικονικών τέτοιων στοιχείων καθώς και οι περιπτώσεις έκδοσης πλαστών και νόθευσης φορολογικών στοιχείων, ανεξαρτήτως της αξίας αυτών, **εφόσον τα σχετικά αδικήματα τελέστηκαν** από την ημερομηνία δημοσίευσης του ν.3842/2010, δηλαδή **από 23/4/2010 και μετά**.

Περαιτέρω, με τις διατάξεις της **παραγράφου 2 του άρθρου 76 του ν.3842/2010 προστέθηκε νέα παράγραφος 5 στο άρθρο 19 του ν.2523/1997**, με τις διατάξεις της οποίας θεσπίστηκαν νέα αδικήματα φοροδιαφυγής (περιπτώσεις μη έκδοσης ή ανακριβούς έκδοσης των προβλεπόμενων από το Π.Δ. 186/1992 στοιχείων ή μη ενημέρωσης των πρόσθετων βιβλίων της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του ίδιου Π.Δ., εφόσον συντρέχουν και οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του ν.2523/1997, όπως πλέον αυτή ισχύει) κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο αυτή. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ίδιου ως άνω άρθρου 76 του ν. 3842/2010, **οι εν λόγω διατάξεις ισχύουν για αδικήματα που διαπράττονται από 1/6/2010 και μετά**. Επομένως, από την ανωτέρω ημερομηνία οι προαναφερόμενες περιπτώσεις αδικημάτων συμπεριλαμβάνονται επίσης στα «βασικά αδικήματα».

Σημειώνεται επίσης ότι με βάση τη διάταξη της μέχρι τώρα περίπτωσης ιη΄ του άρθρου 3 του ν. 3691/2008, η οποία ήδη αναριθμήθηκε σε ιθ΄, στα βασικά αδικήματα κατά τη διάταξη αυτή εντάσσονται και οι περιπτώσεις αδικημάτων μη καταβολής χρεών προς το δημόσιο και τρίτους κατά τις διατάξεις του άρθρου 25, παρ. 1, περ. γ΄ του ν. 1882/1990, όπως ισχύουν, για χρέη άνω των 120.000 ευρώ (σχετικές οδηγίες παρέχονται κατωτέρω στην ανάλυση του άρθρου 29).

Για την εφαρμογή των κατά τα ανωτέρω διατάξεων του κοινοποιούμενου ν.3691/2008 όπως αρχικά ίσχυε και τις υποχρεώσεις των Δ.Ο.Υ. και των Περιφερειακών και Διαπεριφερειακών Ελεγκτικών Κέντρων (Π.Ε.Κ. και Δ.Ε.Κ.) ως προς την αποστολή των σχετικών αναφορών που προβλέπονται με τις διατάξεις του άρθρου 29, περ. β΄ του ίδιου νόμου, έχουν ήδη δοθεί σχετικές οδηγίες με την με αριθ. 1113941/20056/ΔΕ-Ε/ΠΟΛ.1151/14.11.2008 εγκύκλιο διαταγή, η οποία συνεχίζει να εφαρμόζεται ως έχει. Περαιτέρω οδηγίες ενόψει των μεταβολών που επήλθαν με τις διατάξεις του ν.3842/2010 δίνονται παρακάτω στην ανάλυση του άρθρου 29.

Σημειώνεται ότι για τα αδικήματα που τελέσθηκαν πριν τις 5/8/2008 και συγκεκριμένα από 13/12/2005 (έναρξη ισχύος των συναφών διατάξεων βάσει του ν. 3424/2005) μέχρι και 4/8/2008, έχουν δοθεί αναλυτικές οδηγίες με τις εγκυκλίους ΠΟΛ. 1151/2008 και 1131/2006.

Άρθρο 4: Ορισμοί

Στο άρθρο 4 δίνονται οι εννοιολογικοί ορισμοί των όρων που χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή των διατάξεων του κοινοποιούμενου νόμου. Έτσι, καθορίζεται η έννοια των όρων “περιουσία”, “πιστωτικό ίδρυμα”, “χρηματοπιστωτικός οργανισμός”, “χρηματοπιστωτικός όμιλος”, “Επιτροπή”, “πρόσωπο”, “ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων”, “διασυνοριακή μεταφορά κεφαλαίων”, “χρηματοπιστωτικός τομέας”, “εικονική τράπεζα”, “πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα”, “λογαριασμός πλάγιας πρόσβασης”, “ύποπτη συναλλαγή ή δραστηριότητα”, “ασυνήθης συναλλαγή ή δραστηριότητα”, “επιχειρηματική σχέση” και “πραγματικός δικαιούχος”.

Άρθρο 5: Υπόχρεα πρόσωπα

Στο άρθρο αυτό ορίζονται τα υπόχρεα πρόσωπα, δηλαδή τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, τα οποία υπόκεινται στις υποχρεώσεις του κοινοποιούμενου νόμου. Ειδικότερα, ως υπόχρεα πρόσωπα ορίζονται:

- α) Τα πιστωτικά ιδρύματα
- β) Οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
- γ) Οι εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών
- δ) Οι εταιρείες παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου
- ε) Οι ορκωτοί ελεγκτές-λογιστές, οι εταιρείες ορκωτών ελεγκτών-λογιστών, οι λογιστές που δεν συνδέονται με σχέση εξηρημένης εργασίας και οι ιδιώτες ελεγκτές
- στ) Οι φορολογικοί ή φοροτεχνικοί σύμβουλοι και οι εταιρείες φορολογικών ή φοροτεχνικών συμβουλών
- ζ) Οι κτηματομεσίτες και οι κτηματομεσιτικές εταιρείες
- η) Οι επιχειρήσεις καζίνο και τα καζίνο επί πλοίων με ελληνική σημαία, καθώς και οι επιχειρήσεις, οργανισμοί και άλλοι φορείς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα που διοργανώνουν ή και διεξάγουν τυχερά παιχνίδια και πρακτορεία που σχετίζονται με τις δραστηριότητες αυτές
- θ) Οι οίκοι δημοπρασίας
- ι) Οι έμποροι αγαθών μεγάλης αξίας, όταν η σχετική συναλλαγή γίνεται σε μετρητά και η αξία της ανέρχεται τουλάχιστον σε δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ, ανεξάρτητα αν αυτή διενεργείται με μία μόνο πράξη ή με περισσότερες, μεταξύ των οποίων φαίνεται να υπάρχει κάποια σχέση
- ια) Οι εκπλειστηριαστές
- ιβ) Οι ενεχυροδανειστές
- ιγ) Οι συμβολαιογράφοι και οι ανεξάρτητοι δικηγόροι, στις περιπτώσεις που ορίζονται στην παρούσα διάταξη
- ιδ) Τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες σε εταιρείες και εμπιστεύματα (trusts), εξαιρουμένων των προσώπων που αναφέρονται στα στοιχεία στ' και ιγ' του άρθρου αυτού, τα οποία παρέχουν σε τρίτα μέρη κατά επιχειρηματική δραστηριότητα οποιαδήποτε από τις υπηρεσίες που αναφέρονται στην παρούσα διάταξη

Σημειώνεται ότι με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης, νυν Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δύναται να ορίζονται και άλλες κατηγορίες υπόχρεων προσώπων και οι αντίστοιχες αρμόδιες αρχές με την έννοια του άρθρου 6 του κοινοποιούμενου νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Στο Κεφάλαιο Β΄ καθορίζονται οι δημόσιοι φορείς και προβλέπεται η σύσταση ενός νέου ιδιωτικού φορέα που αποτελούν τα κύρια όργανα του μηχανισμού αντιμετώπισης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, παράλληλα με τις εισαγγελικές, δικαστικές και αστυνομικές αρχές και υπηρεσίες.

Άρθρο 6: Αρμόδιες αρχές

Με τις διατάξεις της **παρ. 1** του άρθρου 6 ορίζεται ότι ως αρμόδιες αρχές νοούνται οι δημόσιες αρχές οι οποίες εποπτεύουν, για την εφαρμογή των διατάξεων του κοινοποιούμενου νόμου, τα υπόχρεα πρόσωπα.

Με τις διατάξεις της **παρ. 2** ορίζονται οι κατά τα ανωτέρω **αρμόδιες αρχές**, οι οποίες είναι:

- α) Η Τράπεζα της Ελλάδος
- β) Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς
- γ) Η Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης
- δ) Η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων
- ε) Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, νυν Οικονομικών (Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων)
- στ) Η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Τυχερών Παιχνιδιών του ν. 3229/2004
- ζ) Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, νυν Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- η) Το Υπουργείο Ανάπτυξης, νυν Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας
- θ) Η κατά περίπτωση αρμόδια αρχή των ελληνικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών, οι οποίοι ασκούν αντίστοιχες δραστηριότητες με τους αλλοδαπούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που εγκαθιστούν υποκαταστήματα στην Ελλάδα, για τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα χρηματοπιστωτικών οργανισμών, οι οποίοι έχουν την έδρα τους στην αλλοδαπή.

Ειδικότερα, το Υπουργείο Οικονομικών (Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων) εποπτεύει τα ακόλουθα υπόχρεα πρόσωπα:

- τις εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών,
- τις εταιρείες παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου,
- τους φορολογικούς ή φοροτεχνικούς συμβούλους και τις εταιρείες παροχής φορολογικών ή φοροτεχνικών συμβουλών,
- τους λογιστές που δεν συνδέονται με σχέση εξηρημένης εργασίας και τους ιδιώτες ελεγκτές,
- τους κτηματομεσίτες και τις κτηματομεσιτικές εταιρείες,

- τους οίκους δημοπρασίας,
- τους εμπόρους αγαθών μεγάλης αξίας (σχετ. διάτ. περίπτ. ι΄ της παρ. 1 του άρθ. 5), σύμφωνα με την αριθ. 1077797/20542/ΔΕ-Ε/8-6-2010 Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας,
- τους εκπλειστηριαστές,
- τους ενεχυροδανειστές.

Αναφορικά με τις **εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών**, διευκρινίζεται ότι αυτές αποτελούν ουσιαστικά τη διάδοχο κατάσταση των **εταιρειών παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου**, ανεξαρτήτως αν στο άρθρο 6 του ν. 3691/2008 αναφέρονται ως ξεχωριστές κατηγορίες νομικών προσώπων. Ειδικότερα, με τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 6 του ν.1775/1988 θεσμοθετήθηκαν οι εταιρείες παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου, πλην όμως με το ν. 2367/1995 οι διατάξεις αυτές καταργήθηκαν και όσες από τις ανωτέρω εταιρείες επιθυμούσαν τη συνέχιση της λειτουργίας τους υπήχθησαν στο νέο καθεστώς του ν. 2367/1995, το οποίο θεσμοθέτησε τις εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών και ουσιαστικά διεύρυνε το πεδίο επιχειρηματικής δράσης των «αρχικών» εταιρειών παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου.

Βάσει των ισχυουσών διατάξεων του ως άνω ν. 2367/1995, οι εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών αποτελούν ανώνυμες εταιρείες που σκοπό έχουν τη συμμετοχή στο κεφάλαιο επιχειρήσεων που εδρεύουν στην Ελλάδα των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο και ασκούν γεωργική, βιομηχανική, εκμεταλλευτική, βιοτεχνική, ξενοδοχειακή ή εμπορική δραστηριότητα. Εξαιρούνται σε κάθε περίπτωση κτηματικές εταιρείες, επιχειρήσεις τυχερών παιχνιδιών, αθλητικά σωματεία και οργανισμοί κοινής ωφέλειας.

Η χρηματοδότηση μιας επιχείρησης από μία εταιρεία κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών γίνεται συνήθως με τη μορφή της συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο της επιχείρησης, κυρίως μέσω αύξησής του. Εναλλακτικά, η χρηματοδότηση μπορεί να δοθεί με τη μορφή μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου ή εγγύησης για τη χορήγηση δανείου στην υπό χρηματοδότηση επιχείρηση. Επιδίωξη των εταιρειών κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών είναι να συνεισφέρουν ως στρατηγικοί εταίροι στη γρήγορη ανάπτυξη των επιχειρήσεων στις οποίες συμμετέχουν, στη βελτίωση της χρηματοοικονομικής τους δομής και στην ανάπτυξη κερδοφορίας καθώς και να παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες για την έρευνα αγοράς, την ανάλυση επενδυτικών προγραμμάτων, την κεφαλαιακή τους διάρθρωση, τη χάραξη αναπτυξιακής στρατηγικής, την επιχειρησιακή οργάνωση και γενικά για κάθε άλλη υπηρεσία πρόσφορη για την πραγματοποίηση των σκοπών τους. Τελικός στόχος των ως άνω εταιρειών κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών είναι η ρευστοποίηση των επικερδών συμμετοχών τους και εν συνεχεία η επανεπένδυση των κεφαλαίων τους.

Σημειώνεται ότι οι αναφερόμενες ανωτέρω εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών και οι εταιρείες παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου **εντάσσονται** εννοιολογικά για την εφαρμογή του κοινοποιούμενου νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 3, περ. 1στ΄ αυτού, **στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς**.

Εξάλλου, σύνολο τέτοιου είδους επιχειρήσεων με άλλες επιχειρήσεις από αυτές που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 4 συνιστούν χρηματοπιστωτικούς ομίλους (σχετ. η παρ. 4 του άρθ. 4).

Τα παραπάνω διευκρινίζονται καθόσον για τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους, κατά την παραπάνω έννοια, προβλέπονται επιμέρους ειδικές υποχρεώσεις και διαδικασίες από συγκεκριμένες διατάξεις του κοινοποιούμενου νόμου.

Επίσης, όσον αφορά τους **εμπόρους αγαθών μεγάλης αξίας**, που προβλέπονται με τις διατάξεις της περίπτωσης ι΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 5, ήδη με την αριθ. 1077797/20542/ΔΕ-Ε/8-6-2010 (ΦΕΚ Β΄ 918 & Β΄ 1057 – διόρθωση σφάλματος) Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων αυτών, ορίζονται τα κριτήρια προσδιορισμού αυτών ως υπόχρεων προσώπων του κοινοποιούμενου νόμου.

Διευκρινίζεται ότι για την εφαρμογή των συγκεκριμένων ως άνω διατάξεων του ν. 3691/2008 και της πιο πάνω απόφασης, ως μετρητά νοούνται ιδίως τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα, ανεξάρτητα αν αυτά καταβάλλονται εφάπαξ ή τμηματικά, ή και οποιοσδήποτε άλλος τρόπος ετεροχρονισμένης πληρωμής χωρίς τη μεσολάβηση καθ' οιονδήποτε τρόπο πιστωτικού ιδρύματος (π.χ. συναλλαγματικές ή γραμμάτια που δεν μεταβιβάζονται σε τράπεζα για είσπραξη). Εξάλλου, ως προς την έννοια της συναλλαγής, του πελάτη κλπ., σχετικές αλλά και γενικότερες διευκρινίσεις παρατίθενται κατωτέρω στην ανάλυση του άρθρου 12.

Με βάση τα παραπάνω, οι επιχειρήσεις και επαγγελματίες που αναφέρονται στην πιο πάνω κοινή υπουργική απόφαση θεωρούνται υπόχρεα πρόσωπα του ν. 3691/2008 και έχουν τις υποχρεώσεις του εν λόγω νόμου μόνο για τις συναλλαγές τους με πελάτες τους που γίνονται σε μετρητά κατά την ανωτέρω έννοια αξίας τουλάχιστον 15.000 ευρώ και όχι για τις λοιπές εν γένει συναλλαγές τους με πελάτες τους.

Παραδείγματα:

- Εργαστήριο χρυσοχοΐας πωλεί σε κοσμηματοπώλη πελάτη του (χονδρικώς) κοσμήματα αξίας 40.000 ευρώ, εκ των οποίων 10.000 ευρώ καταβάλλονται την ώρα της αγοράς σε μετρητά (χαρτονομίσματα) και για το υπόλοιπο ποσό των 30.000 ευρώ εκδίδεται από τον πελάτη σχετική επιταγή. Στην περίπτωση αυτή το συγκεκριμένο εργαστήριο χρυσοχοΐας δεν καθίσταται για τη συγκεκριμένη συναλλαγή υπόχρεο πρόσωπο του ν. 3691/2008, καθόσον τα καταβληθέντα μετρητά είναι κάτω των 15.000 ευρώ (10.000 ευρώ). Συνεπώς δεν υφίσταται για το εργαστήριο καμία υποχρέωση εκ του εν λόγω νόμου για την υπόψη συναλλαγή.
- Επιχείρηση εμπορίας αυτοκινήτων πωλεί λιανικώς επιβατικό Ι.Χ. αυτοκίνητο αξίας 80.000 ευρώ, εκ των οποίων 5.000 ευρώ καταβάλλονται σε μετρητά άμεσα με την αγορά, 60.000 ευρώ μέσω επιταγής του πελάτη, 5.000 ευρώ θα καταβληθούν επίσης σε μετρητά εντός μηνός από της αγοράς στο πλαίσιο σχετικής διευκόλυνσης του πελάτη και τα υπόλοιπα 10.000 ευρώ θα καταβληθούν μέσω ισόποσης συναλλαγματικής που δεν θα μεταβιβασθεί σε τράπεζα προς είσπραξη. Στην περίπτωση αυτή η συγκεκριμένη επιχείρηση καθίσταται υπόχρεο πρόσωπο του ν. 3691/2008 για τη συγκεκριμένη συναλλαγή, καθόσον τα συνολικά καταβληθέντα μετρητά, έστω και τμηματικά, υπερβαίνουν το ποσό των 15.000 ευρώ (5.000 + 5.000 + 10.000 = 20.000 ευρώ) και συνεπώς για την εν λόγω συναλλαγή η υπόψη επιχείρηση έχει όλες τις προβλεπόμενες εκ του νόμου αυτού υποχρεώσεις.

Επισημαίνεται ότι ως αξία συναλλαγής γενικώς νοείται σε κάθε περίπτωση η τελική αξία, συμπεριλαμβανομένων δηλαδή των οποιωνδήποτε τυχόν επιβαρύνσεων που βαρύνουν τον πελάτη (π.χ. ΦΠΑ κ.λπ.).

Με την **παρ. 3** του ίδιου άρθρου ορίζονται οι αρμοδιότητες των ως άνω αρμόδιων αρχών.

Στις αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η εποπτεία των υπόχρεων προσώπων για τα οποία είναι αρμόδιες ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις υποχρεώσεις που επιβάλλει ο κοινοποιούμενος νόμος και η έκδοση των σχετικών ατομικών και κανονιστικών διοικητικών πράξεων (περ. α'), ο καθορισμός και η αντιμετώπιση με σχετικές αποφάσεις τους επιμέρους λεπτομερειών και θεμάτων εφαρμογής του εν λόγω νόμου (περ. β', δ'), η καθοδήγηση και ενημέρωση των υπόχρεων προσώπων ώστε αυτά να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την εφαρμογή του ίδιου νόμου (περ. γ', ε', στ', ι'), η διενέργεια τακτικών και έκτακτων ελέγχων, περιλαμβανομένων των επιτοπίων, στα γραφεία και τις εγκαταστάσεις των υπόχρεων προσώπων για τον έλεγχο της επάρκειας των μέτρων και διαδικασιών που έχουν υιοθετήσει (περ. η'), η απαίτηση από τα υπόχρεα πρόσωπα κάθε στοιχείου ή δεδομένου απαραίτητου για την εκπλήρωση των εποπτικών και ελεγκτικών τους καθηκόντων (περ. θ') και η επιβολή πειθαρχικών και διοικητικών κυρώσεων για παραβάσεις των υπόχρεων προσώπων και των υπαλλήλων τους, αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τον υπόψη νόμο, σύμφωνα με τα άρθρα 51 και 52 (περ. ια').

Ειδικότερα, οι αρμοδιότητες της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων, ως αρμόδιας αρχής, οι οποίες αφορούν στον έλεγχο των υπόχρεων προσώπων αρμοδιότητάς της και στην επιβολή κυρώσεων κατά τα ανωτέρω (περ. η', θ', ια'), ασκούνται, παράλληλα με το Τμήμα Ε' της Δ/σης Ελέγχου, και από τις ελεγκτικές φορολογικές υπηρεσίες Περιφερειακά Ελεγκτικά Κέντρα (Π.Ε.Κ.), Διαπεριφερειακά Ελεγκτικά Κέντρα (Δ.Ε.Κ.) και Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) που είναι αρμόδιες για το φορολογικό έλεγχο των κατά περίπτωση υπόχρεων προσώπων (σχετ. άρθρο 53, παρ. 2 και 3).

Με τις διατάξεις των **παρ. 4 και 5** παρέχεται η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές να διαφοροποιούν, με σχετικές αποφάσεις τους, τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον κοινοποιούμενο νόμο για τα υπόχρεα πρόσωπα ή να καθορίζουν πρόσθετες ή αυστηρότερες υποχρεώσεις πέραν των προβλεπόμενων στον κοινοποιούμενο νόμο, εφόσον συντρέχει περίπτωση ή απαιτείται κατά τα ειδικότερα οριζόμενα από τις εν λόγω διατάξεις.

Με τις διατάξεις της **παρ. 6** προβλέπεται η υποχρέωση συγκρότησης από ορισμένες αρμόδιες αρχές, μεταξύ των οποίων και η Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών, ειδικής υπηρεσιακής μονάδας με σκοπό τον έλεγχο της συμμόρφωσης των εποπτευόμενων από αυτές υπόχρεων προσώπων προς τις υποχρεώσεις τους που επιβάλλονται με τον κοινοποιούμενο νόμο.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της υποχρέωσης αυτής, με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του εν λόγω νόμου ήδη συστάθηκε και λειτουργεί στη Διεύθυνση Ελέγχου της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων νέο Τμήμα Ε'.

Με τις διατάξεις των **παρ. 7 και 8** ρυθμίζονται θέματα υποχρεώσεων και τρόπου άσκησης αρμοδιοτήτων καθώς και λειτουργίας των ως άνω αρμόδιων αρχών.

Άρθρο 7: Επιτροπή καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Με τις διατάξεις του άρθρου 7 συνιστάται η «Επιτροπή καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας» και καθορίζονται ο τρόπος συγκρότησης και λειτουργίας της καθώς και οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις της. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, με την παράγραφο 12 του εν λόγω άρθρου ορίζεται ότι έναντι της Επιτροπής δεν ισχύει, κατά τη διάρκεια των ερευνών και ελέγχων της, οποιοδήποτε τραπεζικό, χρηματιστηριακό, φορολογικό ή επαγγελματικό απόρρητο, με την επιφύλαξη των άρθρων 212, 261 και 262 του Κ.Π.Δ.

Στην ιστοσελίδα της Επιτροπής (www.hellenic-fiu.gr) παρατίθενται αναλυτικά, μεταξύ άλλων, η ισχύουσα στην Ελλάδα νομοθεσία αναφορικά με το ξέπλυμα χρήματος, οι αποφάσεις και εγκύκλιοι που έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές, αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και των οργάνων του, καθώς και Κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τους οποίους επιβάλλεται η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων κρατών, νομικών προσώπων ή νομικών σχημάτων και φυσικών προσώπων για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας σύμφωνα με το άρθρο 49 του κοινοποιούμενου νόμου, καθώς και υποδείγματα αναφοράς ύποπτων συναλλαγών από υπόχρεα πρόσωπα κ.λπ.

Άρθρο 8: Κεντρική Συντονιστική Αρχή

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού ορίζεται το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, νυν Οικονομικών, ως Κεντρική Συντονιστική Αρχή για την εφαρμογή των διατάξεων του κοινοποιούμενου νόμου, για την αξιολόγηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών αντιμετώπισης των αδικημάτων της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, για το συντονισμό της δράσης των αρμόδιων αρχών και για τη διεθνή εκπροσώπηση της χώρας.

Επίσης, καθορίζονται οι αρμοδιότητες της Κεντρικής Συντονιστικής Αρχής και περαιτέρω ορίζεται ότι οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία συνεργάζεται, όταν απαιτείται, με τις άλλες υπηρεσίες του ίδιου Υπουργείου.

Άρθρο 9: Επιτροπή Επεξεργασίας Στρατηγικής και Πολιτικών για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Με τις διατάξεις του άρθρου 9 συνιστάται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, νυν Οικονομικών, επιτροπή με την επωνυμία «Επιτροπή Επεξεργασίας Στρατηγικής και Πολιτικών για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (Επιτροπή Στρατηγικής)» και καθορίζονται ο τρόπος συγκρότησης και λειτουργίας της, καθώς και το έργο και οι υποχρεώσεις της.

Σημειώνεται ότι η ανωτέρω Επιτροπή έχει ήδη συγκροτηθεί με την υπ' αριθ. 37341/Β.1908/23-7-2009 (ΦΕΚ 333 Υ.Ο.Δ.Δ.) Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Άρθρο 10: Άλλες δημόσιες αρχές

Με τις διατάξεις των **παρ. 1 έως 5** του άρθρου αυτού επιδιώκεται η αντιμετώπιση, από τις αναφερόμενες στο ίδιο άρθρο δημόσιες αρχές ή δημόσιους φορείς, ορισμένων περιπτώσεων που αφορούν ή σχετίζονται με συγκεκριμένες συναλλαγές ή με εμπορικές, επιχειρηματικές ή μη κερδοσκοπικές δραστηριότητες, οι οποίες θεωρούνται από την εθνική και τη διεθνή εμπειρία ως δυνάμενες να χρησιμοποιηθούν ενδεχομένως για σκοπούς ξεπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, χωρίς κίνδυνο εντοπισμού τους από τις κρατικές αρχές (αγοραπωλησίες ακινήτων, διασυννοριακό και εσωτερικό εμπόριο, ίδρυση – σύσταση και μεταβολές εταιρειών ή εταιρικών σχημάτων κάθε νομικής μορφής, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εταιρείες, οργανισμοί, οργανώσεις κ.λπ. καθώς και επιδοτήσεις, χορηγήσεις και επιχορηγήσεις αυτών). Για τη ρύθμιση των θεμάτων αυτών προβλέπεται η έκδοση σχετικών υπουργικών αποφάσεων, κατά περίπτωση.

Περαιτέρω, με τις διατάξεις της **παρ. 6** του εν λόγω άρθρου προβλέπεται η υποχρέωση για τα Υπουργεία, τις αρμόδιες αρχές και υπηρεσίες και τους άλλους δημόσιους φορείς του υπόψη άρθρου να αναφέρουν χωρίς καθυστέρηση στην Επιτροπή του άρθρου 7 κάθε περίπτωση για την οποία υπάρχουν ενδείξεις ή υπόνοιες απόπειρας ή διάπραξης των αδικημάτων των άρθρων 2 και 3, ανεξάρτητα από τις άλλες ενέργειες στις οποίες μπορούν αρμοδίως να προβούν.

Άρθρο 11: Φορέας διαβούλευσης ιδιωτικού τομέα για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Με τις διατάξεις του άρθρου 11 προβλέπεται η συγκρότηση, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, νυν Οικονομικών, ειδικού Φορέα από φορείς εκπροσώπησης των κατηγοριών των υπόχρεων προσώπων, με την επωνυμία «Φορέας διαβούλευσης ιδιωτικού τομέα για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (Φορέας)» και ορίζεται ο τρόπος συγκρότησης και λειτουργίας του, καθώς και οι δραστηριότητες, οι δράσεις και οι υποχρεώσεις του.

Σημειώνεται ότι έχει ήδη εκδοθεί η υπ' αριθ. 37342/Β.1907/23-7-2009 (ΦΕΚ Β' 1554) Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, με την οποία συστάθηκε ο ανωτέρω φορέας και ρυθμίστηκαν θέματα αρμοδιότητάς του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΔΕΟΥΣΑ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΕΛΑΤΗ

Στο Κεφάλαιο Γ΄ προβλέπονται επακριβώς οι υποχρεώσεις των υπόχρεων προσώπων, δηλαδή των φυσικών και νομικών προσώπων που ορίζονται στο άρθρο 5 και εποπτεύονται από τις κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές κατά το άρθρο 6, ως προς την

εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας (συνήθους ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, απλουστευμένης ή αυξημένης) στις συναλλαγές τους με τους πελάτες τους.

Άρθρο 12: Περιπτώσεις εφαρμογής δέουσας επιμέλειας

Με τις διατάξεις του άρθρου 12 ορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη. Συνοπτικά, οι περιπτώσεις αυτές είναι οι εξής:

α) Όταν τα υπόχρεα πρόσωπα συνάπτουν επιχειρηματικές σχέσεις.

Ως επιχειρηματική σχέση νοείται η επιχειρηματική, επαγγελματική ή εμπορική σχέση μεταξύ των υπόχρεων προσώπων, στο πλαίσιο άσκησης των δραστηριοτήτων τους, και των πελατών τους και η οποία αναμένεται, κατά το χρόνο έναρξης της επαφής, ότι θα έχει κάποια διάρκεια.

Εξάλλου, ως πελάτες νοούνται όλοι οι πελάτες γενικά, δηλαδή τόσο οι πελάτες – ιδιώτες (λιανικές πωλήσεις ή παροχή υπηρεσιών) όσο και οι πελάτες – έμποροι ή επιτηδευματίες γενικά (χονδρικές πωλήσεις ή παροχή υπηρεσιών), ανεξάρτητα αν πρόκειται για εγχώριους ή αλλοδαπούς πελάτες (ενδοκοινοτικές παραδόσεις ή εξαγωγές).

β) Όταν τα υπόχρεα πάντα πρόσωπα διενεργούν περιστασιακές συναλλαγές που η αξία τους, συμπεριλαμβανομένων των οποιωνδήποτε τυχόν επιβαρύνσεων του πελάτη (Φ.Π.Α. κ.λπ.), ανέρχεται σε ποσό τουλάχιστον δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, ανεξάρτητα από το αν η συναλλαγή διενεργείται με μία μόνη πράξη ή με περισσότερες, μεταξύ των οποίων φαίνεται να υπάρχει κάποια σχέση.

Παράδειγμα:

Οίκος δημοπρασίας πωλεί σε συγκεκριμένο πελάτη, είτε στο πλαίσιο της ίδιας δημοπρασίας είτε στο πλαίσιο διαφορετικών δημοπρασιών που διενεργούνται την ίδια ή και σε διαφορετικές ημέρες, μεταξύ των οποίων δεν μεσολαβεί μεγάλο χρονικό διάστημα, διάφορα επιμέρους έργα τέχνης και λοιπά πολύτιμα αντικείμενα συνολικής αξίας 20.000 ευρώ. Στην περίπτωση αυτή ο συγκεκριμένος οίκος δημοπρασίας υποχρεούται να εφαρμόσει τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, ανεξαρτήτως της αξίας των επιμέρους έργων τέχνης και λοιπών αντικειμένων.

γ) Σε κάθε περίπτωση γενικώς που υπάρχει υπόνοια για απόπειρα ή διάπραξη αδικημάτων του άρθρου 2 (νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας).

δ) Όταν υπάρχουν αμφιβολίες για την ακρίβεια, την πληρότητα ή την καταλληλότητα των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν προηγουμένως για την πιστοποίηση και επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη, άλλου προσώπου για λογαριασμό του οποίου ενεργεί ο πελάτης και του πραγματικού δικαιούχου ή των πραγματικών δικαιούχων του πελάτη.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις τα υπόχρεα πρόσωπα **οφείλουν** να εφαρμόζουν τα μέτρα συνήθους, απλουστευμένης ή αυξημένης δέουσας επιμέλειας, ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου ως προς τον πελάτη, όπως αυτά περιγράφονται στο κεφάλαιο αυτό.

Άρθρο 13: Μέτρα συνήθους δέουσας επιμέλειας

Με το άρθρο 13 καθορίζονται τα μέτρα συνήθους δέουσας επιμέλειας που οφείλουν να εφαρμόζουν τα υπόχρεα πρόσωπα ως προς τον πελάτη και ρυθμίζονται λοιπά συναφή θέματα. Ειδικότερα:

Στην **παρ. 1** καταγράφονται επακριβώς τα ανωτέρω μέτρα, τα οποία συνοπτικά συνίστανται σε:

(α) Πιστοποίηση και επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη βάσει εγγράφων, δεδομένων ή πληροφοριών από αξιόπιστες και ανεξάρτητες πηγές.

(β) Πιστοποίηση της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου ή των πραγματικών δικαιούχων (δηλαδή του φυσικού προσώπου ή των φυσικών προσώπων στα οποία τελικά ανήκει το νομικό πρόσωπο-πελάτης ή το νομικό σχήμα ή το φυσικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου διεξάγεται η συναλλαγή ή η δραστηριότητα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 16 του άρθρου 4 του κοινοποιούμενου νόμου), συνεχή επικαιροποίηση των στοιχείων, καθώς και λήψη εύλογων μέτρων για την επαλήθευση των στοιχείων αυτών, αναλόγως του βαθμού κινδύνου (δηλαδή της πιθανότητας εμπλοκής του πελάτη σε διάπραξη ή απόπειρα διάπραξης αδικήματος), ώστε να διασφαλίζεται ότι το υπόχρεο πρόσωπο έχει σαφή εικόνα του πραγματικού ή των πραγματικών δικαιούχων.

Σημειώνεται ότι με την υπ' αριθ. 1051027/20340/ΔΕ-Ε/20-4-2010 (Φ.Ε.Κ. Β' 605) Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του κοινοποιούμενου νόμου, ορίζονται τα έγγραφα και τα στοιχεία για την πιστοποίηση και επαλήθευση από τα υπόχρεα πρόσωπα της ταυτότητας των πελατών τους και των τυχόν πραγματικών δικαιούχων.

(γ) Συλλογή πληροφοριών για το σκοπό και τη σκοπούμενη φύση της επιχειρηματικής σχέσης ή σημαντικών συναλλαγών ή δραστηριοτήτων του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου, ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

(δ) Εξέταση με ιδιαίτερη προσοχή κάθε συναλλαγής (ιδίως πολύπλοκων ή ασυνήθιστα μεγάλων ή ασυνήθιστων γενικά) ή δραστηριότητας, η οποία από τη φύση της ή από τα στοιχεία που αφορούν το πρόσωπο ή την ιδιότητα του συναλλασσομένου μπορεί να συνδεθεί με τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή με χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

(ε) Λήψη κάθε άλλου πρόσφορου μέτρου, συμπεριλαμβανομένης της μη κατάρτισης της συναλλαγής και της άρνησης παροχής υπηρεσιών ή άσκησης δραστηριοτήτων, εφόσον δεν έχουν ικανοποιηθεί οι όροι της πιστοποίησης και επαλήθευσης της ταυτότητας του πελάτη.

(στ) Άσκηση συνεχούς εποπτείας και παρακολούθησης, όσον αφορά την επιχειρηματική σχέση, καθ' όλη τη διάρκειά της, προκειμένου τα υπόχρεα πρόσωπα να διαπιστώνουν ότι οι συναλλαγές ή δραστηριότητες συνάδουν με τις γνώσεις που έχουν για τον πελάτη και τον πραγματικό δικαιούχο, τις επαγγελματικές δραστηριότητές τους και τα χαρακτηριστικά του εκτιμώμενου κινδύνου και εφόσον απαιτείται, την προέλευση των

κεφαλαίων. Για το σκοπό αυτό τα υπόχρεα πρόσωπα διασφαλίζουν επιπλέον την τήρηση ενημερωμένων εγγράφων, δεδομένων ή πληροφοριών.

Η **παρ. 2** αφορά την **ειδική υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών να συνεκτιμούν** και το συνολικό χαρτοφυλάκιο που διατηρεί ο συναλλασσόμενος σε αυτά και ενδεχομένως σε άλλες εταιρείες του ομίλου στον οποίο ανήκει το υπόχρεο πρόσωπο, προκειμένου να εξακριβώσουν τη συνάφεια και συμβατότητα της εξεταζόμενης συναλλαγής με το χαρτοφυλάκιο ή τα χαρτοφυλάκια αυτά.

Με τις διατάξεις της **παρ. 3** ορίζεται η υποχρέωση του συμβαλλόμενου ή συναλλασσόμενου, όταν αυτός ενεργεί για λογαριασμό άλλου, να προβαίνει σε σχετική δήλωση και να αποδεικνύει, εκτός από τα δικά του στοιχεία, και τα στοιχεία του τρίτου, φυσικού ή νομικού προσώπου, για λογαριασμό του οποίου ενεργεί. Περαιτέρω ορίζεται ότι τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν σε κάθε περίπτωση να εξακριβώνουν την αλήθεια και των στοιχείων αυτών ακόμα και στην περίπτωση που ο συμβαλλόμενος ή συναλλασσόμενος δεν προβαίνει στην ως άνω δήλωση, αλλά υπάρχει βάσιμη αμφιβολία για το αν ενεργεί για δικό του λογαριασμό ή υπάρχει βεβαιότητα ότι ενεργεί για λογαριασμό άλλου.

Με τις διατάξεις της **παρ. 4** προβλέπεται η λήψη των απαιτούμενων κατά περίπτωση μέτρων από τα υπόχρεα πρόσωπα εάν κατά τη διάρκεια της επιχειρηματικής σχέσης δημιουργηθούν σε αυτά αμφιβολίες για το αν οι συμβαλλόμενοι ή συναλλασσόμενοι ενεργούν για ίδιο λογαριασμό ή σε περίπτωση βεβαιότητας ότι οι συμβαλλόμενοι ή συναλλασσόμενοι δεν ενεργούν για ίδιο λογαριασμό, προκειμένου να συλλέξουν πληροφορίες για την πραγματική ταυτότητα των προσώπων, για λογαριασμό των οποίων αυτοί ενεργούν.

Με τις διατάξεις της **παρ. 5** ορίζεται ότι τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν, την κατάλληλη χρονική στιγμή και ανάλογα με το βαθμό κινδύνου, τις διαδικασίες δέουσας επιμέλειας όχι μόνο στους νέους, αλλά και στους υπάρχοντες πελάτες, καθώς και ότι με αποφάσεις των αρμόδιων αρχών δύναται να καθορίζονται τα κριτήρια και ο τρόπος εφαρμογής των διαδικασιών δέουσας επιμέλειας στους υπάρχοντες πελάτες.

Η **παρ. 6** αφορά στην εφαρμογή των μέτρων δέουσας επιμέλειας στους δικαιούχους κοινών λογαριασμών καταθέσεων, τίτλων ή άλλων χρηματοοικονομικών προϊόντων, ενώ η **παρ. 7** αφορά στα στοιχεία του πληρωτή στην ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων.

Οι διατάξεις της **παρ. 8** ορίζουν ότι στην περίπτωση που υπόχρεο φυσικό πρόσωπο αναλαμβάνει επαγγελματική δραστηριότητα ως υπάλληλος υπόχρεου νομικού προσώπου, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τον κοινοποιούμενο νόμο βαρύνουν το νομικό πρόσωπο και όχι το φυσικό. Αντίθετα, αν το υπόχρεο φυσικό πρόσωπο αναλαμβάνει επαγγελματική δραστηριότητα ως υπάλληλος ή συνεργαζόμενος με οποιαδήποτε σύμβαση ή συμφωνία με μη υπόχρεο νομικό πρόσωπο, τότε το φυσικό πρόσωπο τηρεί τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον κοινοποιούμενο νόμο, σύμφωνα με τις αποφάσεις της αρμόδιας αρχής που εποπτεύει την κατηγορία υπόχρεων προσώπων στην οποία ανήκει το ανωτέρω φυσικό πρόσωπο.

Με τις διατάξεις της **παρ. 9** προβλέπεται ότι αν σε μια συναλλαγή ή σε σειρά συνδεόμενων συναλλαγών συμμετέχουν, καθ' οιονδήποτε τρόπο, δύο ή περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα, χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί ή άλλα υπόχρεα πρόσωπα, τότε καθένα από αυτά οφείλει να εφαρμόσει τα μέτρα δέουσας επιμέλειας, με την επιφύλαξη των

διατάξεων του Κεφαλαίου Δ΄ του κοινοποιούμενου νόμου (Εφαρμογή δέουσας επιμέλειας από τρίτα μέρη). Περαιτέρω, αναφέρονται περιπτώσεις για τις οποίες ιδίως ισχύουν τα ανωτέρω.

Με τις διατάξεις της **παρ. 10** ορίζεται ότι τα υπόχρεα πρόσωπα δύνανται να καθορίζουν την έκταση των μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, κατά την παράγραφο 1, ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου, ο οποίος εξαρτάται από το είδος και το οικονομικό μέγεθος του πελάτη, της επιχειρηματικής σχέσης, του προϊόντος ή της συναλλαγής, συμμορφούμενα με τις αποφάσεις των αρμόδιων αρχών που τυχόν εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 6 του κοινοποιούμενου νόμου. Επίσης, ορίζεται ότι τα υπόχρεα πρόσωπα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν στις αρμόδιες αρχές ότι η έκταση των μέτρων είναι ανάλογη με τους κινδύνους των αδικημάτων του άρθρου 2 του ίδιου νόμου, ότι εφαρμόζουν τα μέτρα αυτά με συνέπεια και αποτελεσματικότητα και ότι συμμορφώνονται με τις αποφάσεις των αρμόδιων αρχών.

Άρθρο 14: Χρόνος εφαρμογής δέουσας επιμέλειας

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προσδιορίζεται ο χρόνος εφαρμογής των μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη. Ειδικότερα:

Με τις διατάξεις της **παρ. 1** του εν λόγω άρθρου ορίζεται ότι η πιστοποίηση και επαλήθευση των στοιχείων ταυτότητας του πελάτη, άλλου προσώπου για λογαριασμό του οποίου ενεργεί ο πελάτης και του πραγματικού δικαιούχου πραγματοποιείται **πριν** από τη σύναψη επιχειρηματικών σχέσεων ή τη διενέργεια της συναλλαγής.

Με τις διατάξεις της **παρ. 2** ορίζεται ότι, κατά παρέκκλιση της ως άνω παραγράφου 1, επιτρέπεται να ολοκληρώνεται η επαλήθευση των στοιχείων ταυτότητας των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 κατά τη σύναψη επιχειρηματικών σχέσεων, εφόσον αυτό απαιτείται για να μη διακοπεί η ομαλή διεξαγωγή των συναλλαγών και εφόσον ο κίνδυνος διάπραξης αδικημάτων του άρθρου 2 είναι μικρός. Στις περιπτώσεις αυτές, οι εν λόγω διαδικασίες επαλήθευσης περατώνονται το συντομότερο δυνατό μετά την αρχική επαφή.

Οι διατάξεις της **παρ. 3** αναφέρονται σε περιπτώσεις σύναψης ασφαλιστικών συμβάσεων.

Με τις διατάξεις της **παρ. 4** ορίζεται ότι στις περιπτώσεις που το υπόχρεο πρόσωπο δεν μπορεί να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις της παραπάνω παραγράφου 1 ή τις απαιτήσεις των περιπτώσεων α΄ έως γ΄ και στ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 13, **δεν εκτελεί τη συναλλαγή, δεν συνάπτει επιχειρηματική σχέση ή διακόπτει οριστικά αυτήν και εξετάζει αν συντρέχει υποχρέωση υποβολής αναφοράς στην Επιτροπή του άρθρου 7**. Περαιτέρω, γίνεται ειδική αναφορά ως προς τους δικηγόρους.

Άρθρο 15: Ανώνυμοι Λογαριασμοί

Το άρθρο αυτό εισάγει την απαγόρευση στα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς να τηρούν λογαριασμούς ή βιβλιάρια καταθέσεων χωρίς το πλήρες όνομα του δικαιούχου τους, σύμφωνα με τα έγγραφα πιστοποίησης της ταυτότητας (π.χ. μυστικούς ή ανώνυμους λογαριασμούς κ.λπ.).

Άρθρο 17: Απλουστευμένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

Με τις διατάξεις του άρθρου 17 ορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν απλουστευμένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη λόγω χαμηλότερης επικινδυνότητας. Ειδικότερα:

Με τις διατάξεις της **παρ. 1** ορίζεται ότι, κατά παρέκκλιση των περιπτώσεων α', β' και δ' του άρθρου 12, της παραγράφου 1 του άρθρου 13 και της παραγράφου 1 του άρθρου 14, τα υπόχρεα πρόσωπα δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις που προβλέπουν οι εν λόγω διατάξεις, όταν ο πελάτης είναι πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικός οργανισμός που εδρεύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε τρίτη χώρα η οποία επιβάλλει υποχρεώσεις τουλάχιστον ισοδύναμες προς αυτές της Οδηγίας 2005/60/EK και το ίδρυμα ή ο οργανισμός που εδρεύει στην τρίτη χώρα τελεί υπό εποπτεία όσον αφορά τη συμμόρφωσή του ως προς τις υποχρεώσεις αυτές.

Σημειώνεται ότι, όπως μας γνωστοποιήθηκε με το υπ' αριθ. 57950/B 3099/12-12-2008 έγγραφο της Δ/σης Πιστωτικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, οι τρίτες χώρες και περιοχές ιδιαίτερης δικαιοδοσίας οι οποίες, με βάση σχετική Κοινή Θέση των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διαθέτουν ισοδύναμο κανονιστικό πλαίσιο με αυτό που επιβάλλει η ανωτέρω Οδηγία είναι οι εξής: Αργεντινή, Αυστραλία, Βραζιλία, Καναδάς, Χονγκ Κονγκ (Κίνα), Ιαπωνία, Μεξικό, Νέα Ζηλανδία, Ρωσική Ομοσπονδία, Σιγκαπούρη, Ελβετία, Νότιος Αφρική, Η.Π.Α., Γαλλικές υπερπόντιες περιοχές (Mayotte, Νέα Καληδονία, Γαλλική Πολυνησία, Saint-Pierre-et-Miquelon) και οι Ολλανδικές υπερπόντιες περιοχές Αντίλλες και Αρούμπα.

Επισημαίνεται ότι η παραπάνω καταγραφή υπόκειται σε αναθεώρηση υπό το πρίσμα εξελίξεων και νέων στοιχείων που ενδέχεται να προκύψουν από τις εκθέσεις αξιολόγησης Διεθνών Οργανισμών.

Με τις διατάξεις της **παρ. 2** ορίζεται ότι, κατά παρέκκλιση των περιπτώσεων α', β' και δ' του άρθρου 12, της παραγράφου 1 του άρθρου 13 και της παραγράφου 1 του άρθρου 14, τα υπόχρεα πρόσωπα δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις επαλήθευσης (όμως απαιτείται πιστοποίηση) της ταυτότητας όταν οι πελάτες είναι:

(α) εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες σε μία ή περισσότερες οργανωμένες αγορές της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

(β) εταιρείες που λειτουργούν ως οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, κατά τα ειδικότερα κατά περίπτωση οριζόμενα,

(γ) ελληνική δημόσια αρχή ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή επιχείρηση ή οργανισμός που ανήκει κατά 51% τουλάχιστον στο Δημόσιο,

(δ) δημόσιες αρχές ή δημόσιοι οργανισμοί οι οποίοι πληρούν (αθροιστικά) όλα τα ακόλουθα κριτήρια:

i. τους έχει ανατεθεί δημόσιο λειτούργημα σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις Συνθήκες για τις Κοινότητες ή το παράγωγο κοινοτικό δίκαιο,

ii. η ταυτότητά τους είναι δημοσίως γνωστή, διαφανής και καθορισμένη,

iii. οι δραστηριότητες καθώς και οι λογιστικές τους πρακτικές είναι διαφανείς,

iv. είτε είναι υπόλογοι σε κοινοτικό θεσμικό όργανο ή σε αρχές κράτους-μέλους, είτε εφαρμόζονται κατάλληλες διαδικασίες που διασφαλίζουν την εποπτεία και τον έλεγχο της δραστηριότητάς τους.

Με τις διατάξεις της **παρ. 3** ορίζεται ότι στις περιπτώσεις των ανωτέρω παραγράφων 1 και 2 τα υπόχρεα πρόσωπα φροντίζουν να συγκεντρώνουν επαρκείς πληροφορίες ώστε να κρίνουν εάν ο πελάτης μπορεί να εξαιρεθεί κατά την έννοια των εν λόγω παραγράφων και αποφασίζουν βάσει των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου. Περαιτέρω προβλέπεται ότι με αποφάσεις των αρμόδιων αρχών δύνανται να εξειδικεύονται οι επαρκείς πληροφορίες που θα πρέπει να συγκεντρώνονται.

Με τις διατάξεις της **παρ. 5** προβλέπεται ότι τα υπόχρεα πρόσωπα δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις επαλήθευσης της ταυτότητας, κατά παρέκκλιση των περιπτώσεων α', β' και δ' του άρθρου 12, της παραγράφου 1 του άρθρου 13 και της παραγράφου 1 του άρθρου 14 όσον αφορά τις ασφαλιστικές συμβάσεις ζωής που συνάπτονται από ασφαλιστικές εταιρείες, τα προγράμματα συνταξιοδοτικής ασφάλισης που προσφέρουν συνταξιοδοτικές παροχές στους εργαζομένους, τις συμβάσεις συνταξιοδοτικής ασφάλισης που συνάπτονται βάσει συμβάσεων εργασίας ή επαγγελματικής δραστηριότητας του ασφαλισμένου και το ηλεκτρονικό χρήμα, κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 14 του ν. 3148/2003 υπό τους ειδικότερους όρους και τις προϋποθέσεις που κατά περίπτωση ορίζονται στο νόμο.

Με τις διατάξεις της **παρ. 6** δίνεται η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές να καθορίζουν με αποφάσεις τους τις λεπτομέρειες και τα κριτήρια προσδιορισμού των αλλοδαπών χρηματοπιστωτικών οργανισμών της παραγράφου 1 και των δημόσιων αρχών της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 18: Μη αξιόπιστες τρίτες χώρες

Με τις διατάξεις του άρθρου 18 ορίζεται ότι τα υπόχρεα πρόσωπα **απαγορεύεται να εφαρμόζουν την απλουστευμένη δέουσα επιμέλεια** στα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 καθώς και της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 17, τα οποία εδρεύουν σε τρίτη χώρα που αναφέρεται σε απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 40 της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ (μη αξιόπιστες τρίτες χώρες). Συνεπώς, σε αυτές τις περιπτώσεις θα εφαρμόζεται πάντα είτε η συνήθης δέουσα επιμέλεια (άρθ. 13) είτε ακόμη και αυξημένη δέουσα επιμέλεια (άρθ. 19, 20, 21, 22), ανάλογα με τα δεδομένα.

Σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί τέτοια απόφαση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 19: Μέτρα αυξημένης δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη

Με τις διατάξεις του άρθρου 19 προβλέπεται η υποχρέωση εφαρμογής από τα υπόχρεα πρόσωπα, ανάλογα με το βαθμό κινδύνου, αυξημένων μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, **επιπλέον** αυτών που ορίζονται στο άρθρο 13 και στην παράγραφο 1 του άρθρου 14.

Ειδικότερα, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 14, στις περιπτώσεις που τα υπόχρεα πρόσωπα εκτιμούν ότι υπάρχει αυξημένος κίνδυνος νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας οφείλουν:

α) να εφαρμόζουν με συνέπεια και αποτελεσματικότητα τα μέτρα που ορίζονται κατά τα άρθρα 20 (περιπτώσεις συναλλαγών χωρίς τη φυσική παρουσία του πελάτη ή χρήσης

νέων προϊόντων και τεχνολογιών), 21 (περιπτώσεις διασυνωριακών σχέσεων τραπεζικής ανταπόκρισης, αφορούν τα πιστωτικά ιδρύματα) και 22 (περιπτώσεις συναλλαγών με πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα),

β) να λαμβάνουν κάθε άλλο πρόσφορο μέτρο που αποφασίζει η αρμόδια αρχή τους για την αποτροπή των αδικημάτων του άρθρου 2, συμπεριλαμβανομένης της επιμελούς εξέτασης του συνολικού χαρτοφυλακίου του πελάτη, του πραγματικού δικαιούχου, του προσώπου για λογαριασμό του οποίου ενεργεί ο πελάτης, των συγγενών, συζύγων, συντρόφων και στενών συνεργατών των ανωτέρω τουλάχιστον κατά τα τρία (3) τελευταία έτη.

Σημειώνεται σχετικώς ότι η FATF, κατόπιν αξιολόγησης της προόδου των επιμέρους χωρών ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις Συστάσεις της, εκδίδει Δημόσια Ανακοίνωση για τις χώρες έναντι των οποίων τα κράτη-μέλη της θα πρέπει να λαμβάνουν μέτρα αυξημένης δέουσας επιμέλειας. Προκειμένου για χώρες μη συμμορφούμενες ή με στρατηγικές ελλείψεις στον τομέα της καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, τα υπόχρεα πρόσωπα που διενεργούν συναλλαγές με πελάτες από τις παραπάνω χώρες θα πρέπει να επιδεικνύουν ιδιαίτερη προσοχή και να εφαρμόζουν μέτρα αυξημένης δέουσας επιμέλειας. Όσον αφορά χώρες που παρουσιάζουν μη ικανοποιητικό καθεστώς καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, οι συναλλασσόμενοι με πελάτες από αυτές τις χώρες θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ελλείψεις που καταγράφονται από τη FATF για κάθε μία από αυτές και να εκτιμούν τους κινδύνους που ενδεχομένως ελλοχεύουν στις συγκεκριμένες συναλλαγές.

Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 6, παρ. 3, περ. ε' του κοινοποιούμενου νόμου προβλέπεται η υποχρέωση των αρμόδιων αρχών να ενημερώνουν τα εποπτευόμενα από αυτές υπόχρεα πρόσωπα για πληροφορίες και καταστάσεις που αφορούν τη συμμόρφωση χωρών προς την κοινοτική νομοθεσία και τις συστάσεις της FATF.

Κατόπιν των ανωτέρω, η Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων, ως αρμόδια αρχή, θα ενημερώνει τους φορείς των εποπτευόμενων από αυτήν υπόχρεων προσώπων αναφορικά με τις Δημόσιες Ανακοινώσεις που εκδίδονται από τη FATF. Τα πλήρη κείμενα των Ανακοινώσεων αυτών δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της FATF www.fatf-gafi.org.

Άρθρο 20: Συναλλαγές χωρίς τη φυσική παρουσία του πελάτη – Κίνδυνοι από νέα προϊόντα και τεχνολογίες

Με τις διατάξεις του άρθρου 20 προβλέπεται η λήψη από τα υπόχρεα πρόσωπα ειδικών και κατάλληλων μέτρων προς αντιστάθμιση του υψηλότερου κινδύνου που παρουσιάζουν οι συναλλαγές που διεξάγονται χωρίς τη φυσική παρουσία του πελάτη, ιδίως μέσω νέων προϊόντων και τεχνολογιών.

Συγκεκριμένα, στις παραπάνω περιπτώσεις τα υπόχρεα πρόσωπα πρέπει ιδίως να εφαρμόζουν ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω μέτρα:

(α) διασφαλίζουν ότι η ταυτότητα του πελάτη επαληθεύεται με πρόσθετα αποδεικτικά έγγραφα, δεδομένα ή πληροφορίες,

(β) λαμβάνουν συμπληρωματικά μέτρα για τον έλεγχο ή την πιστοποίηση των υποβληθέντων εγγράφων ή απαιτούν επιβεβαιωτική πιστοποίηση από πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό εγκατεστημένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση,

(γ) διασφαλίζουν ότι η πρώτη πληρωμή στο πλαίσιο των συναλλαγών πραγματοποιείται μέσω λογαριασμού, ο οποίος έχει ανοιχθεί επ' ονόματι του πελάτη σε πιστωτικό ίδρυμα εγκατεστημένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επιπλέον, τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν να εξετάζουν με ιδιαίτερη προσοχή κάθε προϊόν ή συναλλαγή που ενδέχεται να ευνοήσει την ανωνυμία και η οποία από τη φύση της ή από στοιχεία που αφορούν το πρόσωπο ή την ιδιότητα του συναλλασσομένου μπορεί να συνδεθεί με σχέδια διάπραξης των αδικημάτων του άρθρου 2 και λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή αυτού του κινδύνου.

Άρθρο 22: Πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα

Οι διατάξεις του άρθρου 22 προβλέπουν την υποχρέωση λήψης αυξημένων μέτρων επιμέλειας από τα υπόχρεα πρόσωπα κατά τις συναλλαγές ή επιχειρηματικές τους σχέσεις με πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα κατά την έννοια της παραγράφου 11 του άρθρου 4. Ειδικότερα:

Με τις διατάξεις της **παρ. 1** ορίζονται οι κατηγορίες προσώπων που περιλαμβάνονται στα πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα και επισημαίνεται ότι οι κατηγορίες που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ' έως η' της ως άνω παραγράφου δεν αφορούν πρόσωπα που κατέχουν ενδιάμεσες ή χαμηλές θέσεις της υπαλληλικής ιεραρχίας.

Με τις διατάξεις της **παρ. 2** διευκρινίζεται ότι οι κατηγορίες προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις β' έως ζ' της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνουν και τα λειτουργήματα που ασκούνται σε κοινοτικό και διεθνές επίπεδο.

Με τις διατάξεις των **παρ. 3** και **4** ορίζονται τα πρόσωπα που περιλαμβάνονται στους «άμεσους στενούς συγγενείς» και στα «πρόσωπα που είναι γνωστά ως στενοί συνεργάτες».

Με τις διατάξεις της **παρ. 5** ορίζεται ότι, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των αυξημένων μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, ανάλογα με το βαθμό κινδύνου, δεν θεωρείται υποχρεωτικά ως πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο το πρόσωπο που παύει να κατέχει σημαντικό δημόσιο λειτουργήμα κατά την έννοια της ως άνω παραγράφου 1 για περίοδο ενός έτους.

Με τις διατάξεις της **παρ. 6** ορίζονται τα αυξημένα μέτρα επιμέλειας που πρέπει να λαμβάνουν τα υπόχρεα πρόσωπα κατά τις συναλλαγές ή επιχειρηματικές τους σχέσεις με πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα, κατά τις προηγούμενες παραγράφους 1 έως 5. Τα μέτρα αυτά έχουν ως εξής:

α) εφαρμογή των κατάλληλων διαδικασιών, ανάλογα με το βαθμό κινδύνου, για να καθορίζουν εάν ο πελάτης είναι πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο,

β) εξασφάλιση έγκρισης από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη της επιχείρησης – υπόχρεου προσώπου για τη σύναψη επιχειρηματικών σχέσεων με πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα,

γ) λήψη επαρκών μέτρων για τη διαπίστωση της πηγής του πλούτου και της προέλευσης των κεφαλαίων στα οποία αφορά η επιχειρηματική σχέση ή η συναλλαγή,

δ) διενέργεια ενισχυμένης και συνεχούς παρακολούθησης της επιχειρηματικής σχέσης.

Με τις διατάξεις της **παρ. 7** προβλέπεται ότι οι αρμόδιες αρχές δύνανται με αποφάσεις τους να εξειδικεύουν τον τρόπο εφαρμογής των ανωτέρω υποχρεώσεων.

Με τις διατάξεις της **παρ. 8** ορίζεται ότι στα πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα δεν περιλαμβάνονται τα πρόσωπα τα οποία είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα, δηλαδή τα ημεδαπά αυτής της κατηγορίας πρόσωπα. Στα πρόσωπα αυτά εφαρμόζονται τα μέτρα συνήθους δέουσας επιμέλειας, καθόσον υπάγονται σε έλεγχο του «πόθεν έσχες» και σε δημόσιο έλεγχο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΕΟΥΣΑΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΡΙΤΑ ΜΕΡΗ

Στο κεφάλαιο Δ΄ ρυθμίζεται το θέμα των τρίτων μερών στα οποία μπορούν να βασίζονται ορισμένα υπόχρεα πρόσωπα για εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους όσον αφορά τη διενέργεια δέουσας επιμέλειας ενός «κοινού» τους πελάτη.

Άρθρο 23: Επιλέξιμα τρίτα μέρη και υποχρεώσεις τους

Με τις διατάξεις της **παρ. 1** του άρθρου 23 ορίζεται ότι τα υπόχρεα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, δηλαδή κατ' αρχήν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, μπορούν να βασίζονται σε τρίτους για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στα εδάφια α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 περί δέουσας επιμέλειας. Τα τρίτα μέρη πρέπει να έχουν ως πελάτη αυτόν που συστήνουν ή εισάγουν στο υπόχρεο πρόσωπο και να ασκούν διαρκώς τη δέουσα επιμέλεια που προβλέπει ο κοινοποιούμενος νόμος ως προς τον πελάτη αυτόν. Η τελική, όμως, ευθύνη για την εκπλήρωση των πιο πάνω υποχρεώσεων του υπόχρεου προσώπου εξακολουθεί να βαρύνει το πρόσωπο το οποίο βασίζεται σε τρίτο μέρος.

Με τις διατάξεις των **παρ. 2** και **3** καθορίζονται τα θεωρούμενα ως τρίτα μέρη για τους σκοπούς του κοινοποιούμενου νόμου και προβλέπεται η υποχρέωση διασφάλισης από τα υπόχρεα πρόσωπα που βασίζονται σε τρίτο μέρος της άμεσης παροχής εκ μέρους του κάθε πληροφορίας ή στοιχείου που ζητούν τα υπόχρεα πρόσωπα σε σχέση με τον πελάτη, τυχόν τρίτο για λογαριασμό του οποίου ενεργεί ο πελάτης και τον πραγματικό δικαιούχο.

Με τις διατάξεις της **παρ. 4** ορίζονται οι υποχρεώσεις του υπόχρεου προσώπου σε περίπτωση διακοπής για οποιοδήποτε λόγο της επιχειρηματικής σχέσης του τρίτου μέρους με τον πελάτη.

Με τις διατάξεις της **παρ. 5** ορίζονται ως υπόχρεα πρόσωπα που μπορούν να βασίζονται σε τρίτο μέρος τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί. Στην ίδια παράγραφο ορίζεται ότι οι αρμόδιες αρχές των άλλων υπόχρεων φυσικών ή νομικών προσώπων δύνανται με αποφάσεις τους να ορίζουν τα κριτήρια και τις

προϋποθέσεις υπό τις οποίες εποπτευόμενα από αυτές πρόσωπα δύνανται να βασίζονται σε τρίτο μέρος, σύμφωνα με τις διατάξεις του υπόψη άρθρου.

Άρθρο 24: Καθεστώς τρίτων χωρών

Το άρθρο αυτό αναφέρεται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα υπόχρεα πρόσωπα δύνανται να βασίζονται σε τρίτα μέρη που εδρεύουν σε τρίτες χώρες.

Συγκεκριμένα, η **παρ. 1** του εν λόγω άρθρου περιγράφει τη διαδικασία αμοιβαίας ενημέρωσης των κρατών-μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες εκτιμάται ότι τρίτη χώρα πληροί τις προϋποθέσεις εφαρμογής από τα υπόχρεα πρόσωπα μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και φύλαξης αρχείων σύμφωνων ή ισοδύναμων με αυτά που θεσπίστηκαν με την Οδηγία 2005/60/EK και τα πρόσωπα αυτά υπόκεινται σε εποπτεία όσον αφορά τη συμμόρφωσή τους προς τις απαιτήσεις της ίδιας ως άνω οδηγίας. Η Κεντρική Συντονιστική Αρχή ενημερώνει στις περιπτώσεις αυτές τις αρμόδιες αρχές, οι οποίες διαβιβάζουν αυτές τις πληροφορίες στα υπόχρεα πρόσωπα με οδηγίες για τον τρόπο διαχείρισής τους. Σημειώνεται ότι οι ως άνω εκτιμήσεις των άλλων κρατών-μελών δεν είναι δεσμευτικές.

Με την **παρ. 2** ορίζεται ότι όταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκδίδει, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 40 της Οδηγίας 2005/60/EK, απόφαση χαρακτηρισμού τρίτης χώρας ως μη αξιόπιστης καθόσον δεν πληροί τις ανωτέρω προϋποθέσεις, απαγορεύεται στα υπόχρεα πρόσωπα να βασίζονται σε τρίτα μέρη από τη χώρα αυτή για την εκτέλεση των απαιτήσεων της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου (σχετ. και το άρθ. 18). Στην περίπτωση αυτή το Υπουργείο Οικονομικών ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές για την έκδοση των ανωτέρω αποφάσεων.

Άρθρο 25: Εξαιρέσεις και αποφάσεις αρμόδιων αρχών

Το άρθρο αυτό αναφέρεται σε ειδικές περιπτώσεις εξαίρεσης από την εφαρμογή του πιο πάνω αναφερόμενου άρθρου 23. Με το ίδιο άρθρο παρέχεται επίσης η δυνατότητα να προσδιορίζονται με αποφάσεις των αρμόδιων αρχών οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων του υπόψη Κεφαλαίου Δ΄ του κοινοποιούμενου νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Στο Κεφάλαιο Ε΄ ρυθμίζεται το θέμα της υποχρέωσης αναφοράς των υπόχρεων προσώπων προς την Επιτροπή του άρθρου 7 κάθε γεγονότος ή κατάστασης ασυνήθους ή ύποπτης για ξέπλυμα χρήματος ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και επιβάλλεται η αρχή της απαγόρευσης γνωστοποίησης πληροφοριών που αφορούν τις ως άνω αναφορές.

Άρθρο 26: Αναφορές ύποπτων συναλλαγών προς την Επιτροπή

Με τις διατάξεις της **παρ. 1** του άρθρου 26 ορίζεται ότι τα υπόχρεα πρόσωπα και οι υπάλληλοί τους, στους οποίους περιλαμβάνονται τα διευθυντικά στελέχη, οφείλουν:

α) να ενημερώνουν αμελλητί την Επιτροπή του άρθρου 7, **με δική τους πρωτοβουλία**, όταν γνωρίζουν ή έχουν σοβαρές ενδείξεις ή υποψίες ότι διαπράττεται, επιχειρείται να διαπραχθεί, έχει διαπραχθεί ή επιχειρήθηκε να διαπραχθεί νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση τρομοκρατίας,

β) να παρέχουν αμελλητί στην Επιτροπή του άρθρου 7, στην αρμόδια αρχή τους και σε άλλες δημόσιες αρχές που είναι αρμόδιες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, **κατόπιν αιτήματος αυτών**, όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες και τα στοιχεία, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις.

Με τις διατάξεις της **παρ. 2** ορίζεται ότι τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις ε', στ' και ιγ' της παραγράφου 1 του άρθρου 5, δηλαδή οι ορκωτοί ελεγκτές – λογιστές, οι εταιρείες ορκωτών ελεγκτών – λογιστών, οι λογιστές που δεν συνδέονται με σχέση εξηρημένης εργασίας και οι ιδιώτες ελεγκτές, οι φορολογικοί ή φοροτεχνικοί σύμβουλοι και οι εταιρείες φορολογικών ή φοροτεχνικών συμβουλών, καθώς και οι συμβολαιογράφοι και δικηγόροι κατά την έννοια της ως άνω περίπτωσης ιγ', δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις της προηγούμενης παραγράφου όσον αφορά στις πληροφορίες που λαμβάνουν από ή σχετικά με πελάτη τους, κατά τη διαπίστωση της νομικής θέσης του πελάτη ή όταν τον υπερασπίζονται ή τον εκπροσωπούν στο πλαίσιο ή σχετικά με δίκη, συμπεριλαμβανομένων των συμβουλών για την κίνηση ή την αποφυγή δίκης, ανεξαρτήτως αν οι πληροφορίες λαμβάνονται πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά τη δίκη.

Οι διατάξεις των **παρ. 3** και **4** αναφέρονται σε συναφή με τις παραπάνω υποχρεώσεις θέματα των υποκαταστημάτων και γραφείων αντιπροσωπείας ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων ή χρηματοπιστωτικών οργανισμών που λειτουργούν σε άλλη χώρα, καθώς και στην αναφορά ύποπτων συναλλαγών προς την Επιτροπή του άρθρου 7 από τα πιστωτικά ιδρύματα, τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους.

Άρθρο 27: Συναλλαγές υψηλού κινδύνου - Αποφυγή συναλλαγών

Οι διατάξεις της **παρ. 1** του άρθρου 27 αναφέρονται στην ακολουθούμενη διαδικασία και στις υποχρεώσεις επί συναλλαγών υψηλού κινδύνου της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 13, εφόσον έχει ορισθεί διευθυντικό στέλεχος κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 44.

Με τις διατάξεις της **παρ. 2** ορίζεται ότι τα υπόχρεα πρόσωπα αποφεύγουν τη διενέργεια συναλλαγών, την άσκηση δραστηριοτήτων ή την παροχή υπηρεσιών, για τις οποίες γνωρίζουν ή υποπτεύονται ότι συνδέονται με τα αδικήματα του άρθρου 2, εκτός αν η ως άνω αποφυγή είναι αδύνατη ή ενδέχεται να εμποδίσει τη δίωξη των πελατών, των πραγματικών δικαιούχων ή των προσώπων για λογαριασμό των οποίων ενεργούν οι πελάτες, οπότε τα ως άνω υπόχρεα πρόσωπα εκτελούν τις συναλλαγές, ασκούν τις δραστηριότητες ή παρέχουν τις υπηρεσίες, ενημερώνοντας ταυτόχρονα την Επιτροπή του άρθρου 7.

Άρθρο 28: Υποχρέωση αναφοράς των αρμόδιων αρχών και διαχειριστών αγορών

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού αναφέρονται σε υποχρεώσεις των αρμόδιων αρχών για ενημέρωση της Επιτροπής του άρθρου 7, καθώς και σε υποχρεώσεις των διαχειριστών συγκεκριμένων αγορών (μετοχών, ομολόγων κ.λπ.) και των αρμόδιων αρχών που εποπτεύουν τις εν λόγω αγορές.

Μεταξύ άλλων, με την **παρ. 1** προβλέπεται ότι οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν αμελλητί την Επιτροπή του άρθρου 7 αν κατά τη διάρκεια των ελέγχων που πραγματοποιούν σε υπόχρεα πρόσωπα πληροφορηθούν ή διαπιστώσουν με οποιονδήποτε άλλο τρόπο γεγονότα που μπορεί να συνδέονται με αδικήματα των άρθρων 2 και 3.

Τα παραπάνω επισημαίνεται ότι αφορούν και τις Δ.Ο.Υ. καθώς και τα Ελεγκτικά Κέντρα (Π.Ε.Κ., Δ.Ε.Κ.), καθώς, όπως κατωτέρω στο άρθρο 53 αναλυτικά αναφέρεται, και οι υπηρεσίες αυτές καθίστανται αρμόδιες για τον έλεγχο εφαρμογής του ν. 3691/2008 στα υπόχρεα πρόσωπα που εποπτεύονται κατά το άρθρο 6 από τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων.

Στις πιο πάνω περιπτώσεις η σχετική ενημερωτική αναφορά της Δ.Ο.Υ. ή του Ελεγκτικού Κέντρου προς την Επιτροπή του άρθρου 7 θα κοινοποιείται και στη Διεύθυνση Ελέγχου – Τμήμα Ε΄.

Άρθρο 29: Υποβολή αναφορών για φορολογικά και τελωνειακά αδικήματα

Με τις διατάξεις του άρθρου 29 ορίζεται η διαδικασία υποβολής αναφορών που πρέπει να ακολουθείται ειδικά για τα αδικήματα της φορολογικής και τελωνειακής νομοθεσίας και για τα λοιπά αδικήματα αρμοδιότητας ελέγχου της Υπηρεσίας Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε.), νυν Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), που υπάγονται στα βασικά αδικήματα.

Ειδικότερα:

- Η περίπτωση α΄ του εν λόγω άρθρου αναφέρεται στις συναφείς υποχρεώσεις – θέματα του Σ.Δ.Ο.Ε. και στην ακολουθούμενη σχετική διαδικασία.

- Στην περίπτωση β΄ ορίζεται μεταξύ άλλων ότι οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) και τα Περιφερειακά και Διαπεριφερειακά Ελεγκτικά Κέντρα (Π.Ε.Κ. και Δ.Ε.Κ.), όταν επιλαμβάνονται των σχετικών υποθέσεων, υποβάλλουν αναφορές στην Επιτροπή του άρθρου 7 και στο Σ.Δ.Ο.Ε. μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων.

Αναλυτικές οδηγίες σχετικά με τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις των Δ.Ο.Υ. και των Ελεγκτικών Κέντρων έχουν ήδη δοθεί με την με αριθ. **1113941/20056/ΔΕ-Ε/ ΠΟΛ.1151/14-11-2008** εγκύκλιο διαταγή, η οποία συνεχίζει να εφαρμόζεται ως έχει.

Περαιτέρω σημειώνεται ότι οι ίδιες ως άνω οδηγίες της προαναφερόμενης εγκυκλίου ΠΟΛ.1151/14-11-2008 ισχύουν και για τις νέες περιπτώσεις ποινικών αδικημάτων που πλέον συνιστούν «βασικά αδικήματα» βάσει των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 77 του ν. 3842/2010 σε συνδυασμό με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 76 του ίδιου νόμου (σχετικές οι διευκρινήσεις που παρέχονται στην ανάλυση του άρθρου 3). Συνεπώς, πέραν των αναφορών, οι οποίες ήδη αποστέλλονται στην Γενική Διεύθυνση Φορολογικών

Ελέγχων σύμφωνα με τις οδηγίες της παραπάνω εγκυκλίου, **θα πρέπει πλέον να αποστέλλονται** από τις Δ.Ο.Υ. και τα Ελεγκτικά Κέντρα **αναφορές και για τις ως άνω νέες περιπτώσεις ποινικών αδικημάτων** κατ' ανάλογη εφαρμογή της ίδιας ως άνω εγκυκλίου.

Επιπλέον, **ανάλογες αναφορές θα αποστέλλονται από τις Δ.Ο.Υ. και για τις περιπτώσεις αδικημάτων του άρθρου 25, παρ. 1, περ. γ' του ν. 1882/1990, όπως ισχύουν** (σχετικές οι διευκρινήσεις στο άρθρο 3).

Συγκεκριμένα, οι εν λόγω αναφορές θα αποστέλλονται για οφειλέτες με συνολικά χρέη από κάθε αιτία, συμπεριλαμβανομένων και των προσαυξήσεων κ.λπ., άνω των 120.000 ευρώ και με την προϋπόθεση ότι από τα υφιστάμενα στη Δ.Ο.Υ. στοιχεία (π.χ. δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος κ.λπ.) φαίνεται να προκύπτει ή να υποκρύπτεται περιουσιακό όφελος (π.χ. αγορά περιουσιακών στοιχείων από τον ίδιο τον οφειλέτη ή τη σύζυγο ή το σύζυγο ή τα προστατευόμενα μέλη κ.λπ.) ή ότι, ανεξαρτήτως της ύπαρξης ή μη περιουσιακού οφέλους, υπήρχε οικονομική δυνατότητα εξόφλησης του χρέους η οποία και δεν έγινε.

Σημειώνεται ότι η υπαγωγή του οφειλέτη σε τυχόν διευκόλυνση καταβολής ή ρύθμιση χρεών δεν αποτελεί λόγο μη εφαρμογής των ανωτέρω, αλλά θα πρέπει και στις περιπτώσεις αυτές να συνεκτιμώνται όλες οι πιο πάνω παράμετροι. Διευκρινίζεται, εξάλλου, **ότι τα προαναφερόμενα ισχύουν για αδικήματα χρεών από 5/8/2008 και μετά.**

Για τη διευκόλυνση των υπηρεσιών επισυνάπτονται στην παρούσα σχετικά υποδείγματα αναφοράς (τροποποιημένο **Υπόδειγμα 2**, στο οποίο έχουν ενσωματωθεί οι παραπάνω αναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 76 και 77 του ν.3842/2010, καθώς και **Υπόδειγμα 3** για τα αδικήματα μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο και τρίτους).

- Στην περίπτωση γ' ορίζεται ότι **τα υπόχρεα πρόσωπα**, πλην των δικηγόρων για τους οποίους προβλέπεται ειδική διαδικασία ως προς το θέμα αυτό, υποβάλλουν στην Επιτροπή του άρθρου 7 αναφορές ύποπτων συναλλαγών που ενδέχεται να σχετίζονται με τα ανωτέρω αδικήματα. Υποδείγματα αναφοράς, κατά περίπτωση, έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Επιτροπής του άρθρου 7 (www.hellenic-fiu.gr).

Άρθρο 30: Μέτρα προστασίας των αναφερόντων

Με τις διατάξεις του άρθρου 30 ορίζεται ότι με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης, νυν Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ή με αποφάσεις των αρμόδιων αρχών μπορεί να ορίζονται μέτρα προστασίας των υπόχρεων φυσικών προσώπων και των υπαλλήλων των υπόχρεων νομικών προσώπων που αναφέρουν αρμοδίως τις υπόνοιές τους για απόπειρα ή διάπραξη των αδικημάτων του άρθρου 2, από την έκθεσή τους σε απειλές ή εχθρικές ενέργειες.

Άρθρο 31: Απαγόρευση γνωστοποίησης

Με τις διατάξεις του άρθρου 31 ορίζεται ότι τα υπόχρεα νομικά πρόσωπα, οι υπάλληλοι και τα διευθυντικά στελέχη τους και τα υπόχρεα φυσικά πρόσωπα απαγορεύεται να γνωστοποιούν στον εμπλεκόμενο πελάτη ή σε τρίτους ότι διαβιβάστηκαν αρμοδίως ή ζητήθηκαν πληροφορίες ή ότι διεξάγεται ή ενδέχεται ή πρόκειται να διεξαχθεί έρευνα για

αδικήματα του άρθρου 2 του κοινοποιούμενου νόμου. Τα ανωτέρω ισχύουν και ως προς την Επιτροπή του άρθρου 7 και τις αρμόδιες αρχές, καθώς και για άλλους δημόσιους υπαλλήλους που γνωρίζουν τις πληροφορίες του προηγούμενου εδαφίου. Με τις ίδιες διατάξεις ορίζεται ότι τα φυσικά πρόσωπα που παραβιάζουν από πρόθεση το καθήκον εχεμύθειας τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών και με χρηματική ποινή.

Σημειώνεται ότι ο λόγος της κατά τα ανωτέρω απαγόρευσης γνωστοποίησης πηγάζει από το γεγονός ότι και σε διεθνές και σε εθνικό επίπεδο σημαντικό μέλημα είναι η εδραίωση της εμπιστοσύνης των υπόχρεων προσώπων ότι οι πληροφορίες που διαβιβάζουν θα παραμείνουν κατά κανόνα απόρρητες, δεδομένου μάλιστα ότι ένα μικρό μόνο ποσοστό των αναφορών οδηγεί συνήθως σε ποινική δίωξη. Δεν υπάρχει, συνεπώς, κανένας λόγος να πληροφορηθεί ο πελάτης τον οποίο αφορά η αναφορά ότι έγινε αναφορά γι' αυτόν, εφόσον δεν θα δοθεί καμία συνέχεια στην υπόθεσή του. Στην περίπτωση δε που η αναφορά οδηγεί σε περαιτέρω έρευνες της Επιτροπής του άρθρου 7 και της δικαιοσύνης, οι λόγοι απαγόρευσης είναι εξίσου σημαντικοί, αν και διαφορετικοί, καθόσον ο ερευνώμενος μπορεί να αποσύρει ή να αποκρύψει κεφάλαια και να εξαφανίσει αποδείξεις, δυσχεραίνοντας το ερευνητικό και ανακριτικό έργο.

Άρθρο 32: Εξαιρέσεις της απαγόρευσης γνωστοποίησης

Το άρθρο αυτό αναφέρεται στις εξαιρέσεις από την απαγόρευση γνωστοποίησης πληροφοριών. Ειδικότερα, ορίζονται οι ακόλουθες περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στην εν λόγω απαγόρευση:

- 1) η γνωστοποίηση αρμοδίως πληροφοριών αναφερόμενων στα άρθρα 26 έως 29 εντός του νομικού προσώπου ή προς την Επιτροπή του άρθρου 7 ή προς τον εισαγγελέα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 31 πρόσωπα, η οποία δεν αποτελεί παράβαση του εν λόγω άρθρου, ούτε και καμίας άλλης απαγόρευσης γνωστοποίησης πληροφοριών, εκτός αν πρόκειται για κακόβουλη ενέργεια (**παρ. 1**),
- 2) η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών που: α) εδρεύουν στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος-μέλος και ανήκουν στον ίδιο χρηματοπιστωτικό όμιλο, β) εδρεύουν στην Ελλάδα και σε τρίτη «αξιόπιστη» χώρα (σχετ. και το άρθρ. 17, παρ. 1) και ανήκουν στον ίδιο χρηματοπιστωτικό όμιλο (**παρ. 2**),
- 3) η γνωστοποίηση πληροφοριών μεταξύ των υπόχρεων προσώπων των περιπτώσεων ε', στ', και ιγ' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 που λειτουργούν στην Ελλάδα και των αντίστοιχων προσώπων, υπηκόων άλλων κρατών-μελών ή τρίτων «αξιόπιστων» χωρών, εφόσον ασκούν τις επαγγελματικές δραστηριότητές τους, είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας είτε όχι, στο πλαίσιο του ίδιου νομικού προσώπου, χρηματοπιστωτικού ομίλου ή δικτύου (**παρ. 3**),
- 4) η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των υπόχρεων προσώπων των περιπτώσεων α', β', ε', στ' και ιγ' της παραγράφου 1 του άρθρου 5, νομικών ή φυσικών, που εδρεύουν ή ασκούν τις δραστηριότητές τους στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος-μέλος ή σε τρίτη «αξιόπιστη» χώρα, με ημεδαπά ή αλλοδαπά νομικά ή φυσικά πρόσωπα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία ή επαγγελματικό κλάδο, εφόσον οι πληροφορίες αφορούν τον ίδιο πελάτη και τις ίδιες συναλλαγές ή δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν δύο ή περισσότερα από τα ανωτέρω πρόσωπα, με την επισήμανση ότι οι ανταλλασσόμενες

πληροφορίες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την πρόληψη και καταστολή των αδικημάτων του άρθρου 2 (**παρ. 4**),

5) συγκεκριμένες περιπτώσεις επί δικηγόρων και συμβολαιογράφων (**παρ. 5**).

Με τις διατάξεις της **παρ. 6** προβλέπεται ότι οι αρμόδιες αρχές δύνανται να εξειδικεύουν με αποφάσεις τους τις ανωτέρω διατάξεις και τις προϋποθέσεις ανταλλαγής πληροφοριών.

Άρθρο 33: Μη αξιόπιστες τρίτες χώρες

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπεται απαγόρευση διαβίβασης πληροφοριών μεταξύ των αναφερόμενων στις παραγράφους 2, 3 και 4 του προηγούμενου άρθρου υπόχρεων νομικών και φυσικών προσώπων και των αντίστοιχων προσώπων τυχόν τρίτων χωρών για τις οποίες εκδίδεται απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 40 της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ (μη αξιόπιστες τρίτες χώρες, σχετ. και το άρθ. 18).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

ΦΥΛΑΞΗ ΑΡΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Στο Κεφάλαιο ΣΤ΄ ορίζονται οι λεπτομέρειες αναφορικά με τη διαφύλαξη από τα υπόχρεα πρόσωπα αρχείων και στοιχείων και τη συλλογή στατιστικών στοιχείων και δεδομένων από όλες τις εμπλεκόμενες δημόσιες αρχές (αρμόδιες αρχές άρθρου 6 κ.λπ.).

Άρθρο 35: Φύλαξη αρχείων και στοιχείων από υπόχρεα πρόσωπα

Με τις διατάξεις της **παρ. 1** του άρθρου 35 προβλέπεται η υποχρέωση των υπόχρεων προσώπων να φυλάσσουν τα αναφερόμενα στις διατάξεις αυτές έγγραφα και πληροφορίες για το οριζόμενο κατά περίπτωση χρονικό διάστημα, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν σε κάθε έρευνα ή διερεύνηση ενδεχόμενης απόπειρας ή διάπραξης των αδικημάτων του άρθρου 2 από την Επιτροπή του άρθρου 7, από την αρμόδια αρχή τους ή κάθε άλλη αρμόδια δημόσια αρχή, συμπεριλαμβανομένων των εισαγγελικών και δικαστικών αρχών.

Συγκεκριμένα, τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν να φυλάσσουν:

α) τα στοιχεία πιστοποίησης της ταυτότητας του πελάτη και επαλήθευσής τους κατά τη σύναψη κάθε είδους σύμβασης (σχετική η με αριθ. 1051027/20340/ΔΕ-Ε/20-4-2010 Α.Υ.Ο.), για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε ετών μετά το τέλος της επιχειρηματικής τους σχέσης με τον πελάτη,

β) τα νομιμοποιητικά έγγραφα, τα φωτοαντίγραφα εγγράφων, με βάση τα οποία έγινε η πιστοποίηση και επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη, και πρωτότυπα ή αντίγραφα παραστατικά κάθε είδους συναλλαγών, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε ετών μετά το τέλος της επιχειρηματικής σχέσης ή την εκτέλεση της κάθε συναλλαγής,

γ) τα εσωτερικά έγγραφα εντός του ίδιου του υπόχρεου προσώπου που αφορούν εγκρίσεις ή διαπιστώσεις ή εισηγήσεις για υποθέσεις που σχετίζονται με τη διερεύνηση των ανωτέρω αδικημάτων ή αναφερθείσες ή μη υποθέσεις στην Επιτροπή του άρθρου 7, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε ετών μετά το τέλος της επιχειρηματικής σχέσης του πελάτη που σχετίζεται με τις ως άνω υποθέσεις,

δ) τα στοιχεία της επιχειρηματικής, εμπορικής και επαγγελματικής αλληλογραφίας με τους πελάτες, όπως αυτά δύναται να προσδιορίζονται από τις αρμόδιες αρχές.

Με τις διατάξεις της **παρ. 2** ορίζεται ότι όλα τα προαναφερόμενα στοιχεία και έγγραφα φυλάσσονται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, για το αναφερόμενο κατά περίπτωση χρονικό διάστημα, εκτός αν από άλλη διάταξη νόμου ή κανονιστικής απόφασης επιβάλλεται η φύλαξή τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Έτσι, για παράδειγμα, για τα εκδιδόμενα παραστατικά των συναλλαγών κατά τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. ισχύει ο μεγαλύτερος χρόνος διαφύλαξής τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του Κώδικα αυτού (τουλάχιστον μέχρι το χρόνο παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για επιβολή φόρου).

Με τις διατάξεις της **παρ. 3** ορίζεται ότι τα ανωτέρω στοιχεία πρέπει να τηρούνται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε το υπόχρεο πρόσωπο να μπορεί να ανταποκρίνεται χωρίς καθυστέρηση σε αίτημα της Επιτροπής του άρθρου 7, της αρμόδιας αρχής ή άλλης αρμόδιας δημόσιας αρχής για την αναδρομική απεικόνιση της σειράς συναλλαγών.

Άρθρο 36: Φύλαξη αρχείων και στοιχείων από θυγατρικές και υποκαταστήματα σε άλλες χώρες

Με το άρθρο 36 προβλέπεται η υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών να εφαρμόζουν στις θυγατρικές τους εταιρείες και στα υποκαταστήματα που διατηρούν σε άλλες χώρες μέτρα, όσον αφορά στη φύλαξη αρχείων και στοιχείων, τουλάχιστον ισοδύναμα με αυτά που προβλέπονται στο άρθρο 35. Επιπλέον, ρυθμίζονται λοιπά θέματα που αφορούν τυχόν περιπτώσεις τρίτων κρατών, εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που δεν επιτρέπουν, πλήρως ή μερικώς, την εφαρμογή των μέτρων αυτών.

Άρθρο 37: Εφαρμογή διαδικασιών και συστημάτων

Με την **παρ. 1** του άρθρου 37 ορίζεται ότι τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί εφαρμόζουν διαδικασίες και συστήματα, ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται πλήρως και ταχέως σε αίτημα ή ερώτημα της Επιτροπής του άρθρου 7, της αρμόδιας αρχής τους ή άλλων αρμοδίων δημόσιων αρχών, ως προς το εάν διατηρούν ή είχαν διατηρήσει κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε ετών επιχειρηματική σχέση με συγκεκριμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, για το είδος αυτής και για κάθε σχετική συναλλαγή.

Με τις διατάξεις της **παρ. 2** ορίζεται ότι αντίστοιχες υποχρεώσεις δύναται να εξειδικεύονται και για τα λοιπά υπόχρεα πρόσωπα με αποφάσεις των αρμόδιων αρχών τους.

Άρθρο 38: Συλλογή, τήρηση και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων από δημόσιες αρχές

Στο άρθρο αυτό προβλέπεται η υποχρέωση και η διαδικασία συλλογής και τήρησης στατιστικών στοιχείων από όλες τις εμπλεκόμενες δημόσιες αρχές σε τομείς ή θέματα της αρμοδιότητάς τους, τα οποία και συγκεντρώνει η Κεντρική Συντονιστική Αρχή ανά ημερολογιακό εξάμηνο.

Σημειώνεται ότι μεταξύ των δημόσιων αρχών που έχουν την πιο πάνω υποχρέωση είναι και οι φορολογικές αρχές και υπηρεσίες. Συνεπώς, οι Δ.Ο.Υ. και τα Ελεγκτικά Κέντρα (Π.Ε.Κ. και Δ.Ε.Κ.) θα πρέπει να μεριμνήσουν ώστε να τηρούν στοιχεία τα οποία αφορούν τις ενέργειες και τις διαπιστώσεις τους στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του κοινοποιούμενου νόμου, προκειμένου να ενημερώνουν περαιτέρω τη Δ/ση Ελέγχου της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων, σε μηνιαία βάση, για τα σχετικά δεδομένα. Προς τούτο οι εν λόγω υπηρεσίες θα πρέπει να αποστέλλουν ηλεκτρονικά τη σχετική φόρμα που έχει αναρτηθεί στο site της Δ/σης Ελέγχου <http://10.16.5.21>, στο εσωτερικό δίκτυο του Υπουργείου, συμπληρωμένη με τα αναφερόμενα σε αυτή συνολικά μηνιαία δεδομένα, μέχρι την 5^η ημέρα του αμέσως επόμενου μήνα για τα δεδομένα του αμέσως προηγούμενου κάθε φορά μήνα. Η φόρμα αυτή θα αποστέλλεται ακόμα και αν τα δεδομένα είναι μηδενικά. Ειδικά για την πρώτη εφαρμογή, η εν λόγω φόρμα θα αποσταλεί μέχρι την 15/1/2011 για τα συνολικά δεδομένα μέχρι 31/12/2010 .

Ευνόητο είναι ότι, ανεξάρτητα από τα παραπάνω, οι ανωτέρω υπηρεσίες **θα συνεχίσουν** να αποστέλλουν στη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων, σε έντυπη μορφή, τις αναφορές που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του κοινοποιούμενου νόμου (σχετ. η εγκ. ΠΟΛ. 1151/2008 και οι οδηγίες του άρθ. 29 της παρούσας).

Περαιτέρω, στο ίδιο άρθρο προβλέπεται η δυνατότητα δημοσιοποίησης συγκεντρωτικών στατιστικών στοιχείων από ορισμένες δημόσιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων και των αρμόδιων αρχών, για την επαρκή ενημέρωση του κοινού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Στο Κεφάλαιο Ζ΄ αναπτύσσονται ορισμένα μέτρα εφαρμογής για την αντιμετώπιση θεμάτων όπως η ανταλλαγή πληροφοριών και η δημιουργία δομών και διαδικασιών από τα υπόχρεα πρόσωπα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον κοινοποιούμενο νόμο.

Άρθρο 40: Συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών εμπιστευτικής φύσεως

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού επιτρέπεται και διευκολύνεται η ανταλλαγή πληροφοριών εμπιστευτικής φύσεως μεταξύ των δημόσιων φορέων που έχουν αρμοδιότητες σχετικές με την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του όλου συστήματος και της λειτουργίας κάθε δημόσιου φορέα, προς το σκοπό δε αυτό προβλέπεται η έκδοση σχετικών υπουργικών αποφάσεων, κοινών ή μη.

Σημειώνεται ότι, μεταξύ άλλων, με τις διατάξεις της **παρ. 7** του εν λόγω άρθρου ορίζεται ότι οι εμπλεκόμενοι φορείς δύνανται να διενεργούν κοινούς ελέγχους για υποθέσεις κοινής αρμοδιότητας και ενδιαφέροντος για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον κοινοποιούμενο νόμο.

Εξάλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις της **παρ. 8**, δύνανται να ανταλλάσσονται και πληροφορίες αποκτηθείσες μέσω της διεθνούς συνεργασίας από αντίστοιχες αλλοδαπές αρχές ή φορείς, εφόσον αυτό επιτρέπεται από τους όρους και τις προϋποθέσεις αυτής της συνεργασίας.

Άρθρο 41: Εσωτερικές διαδικασίες

Με τις διατάξεις του άρθρου 41 ρυθμίζονται θέματα εσωτερικών διαδικασιών που οφείλουν να εφαρμόζουν τα υπόχρεα πρόσωπα. Ειδικότερα:

Με τις διατάξεις της **παρ. 1** προβλέπεται η υποχρέωση των υπόχρεων προσώπων εφαρμογής επαρκών και κατάλληλων πολιτικών και διαδικασιών αναφορικά με τη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη και τον πραγματικό δικαιούχο, την αναφορά ύποπτων συναλλαγών, τη φύλαξη αρχείων, τον εσωτερικό έλεγχο, την αξιολόγηση κινδύνου, τη συνεχή εκτίμηση του βαθμού συμμόρφωσης και την εσωτερική επικοινωνία, ώστε να προλαμβάνουν και να εμποδίζουν συναλλαγές και δραστηριότητες που ενδέχεται να συνδέονται με τα αδικήματα του άρθρου 2.

Η **παρ. 2** αναφέρεται σε υποχρεώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών ως προς τις θυγατρικές τους εταιρείες, εφόσον αυτές είναι υπόχρεα πρόσωπα, καθώς και τα υποκαταστήματα και τα γραφεία αντιπροσωπείας τους στο εξωτερικό, ανάλογα και με την ισχύουσα σχετική αλλοδαπή νομοθεσία.

Με τις διατάξεις της **παρ. 3** παρέχεται η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές λοιπών υπόχρεων προσώπων, εκτός δηλαδή από τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, να εξειδικεύουν με αποφάσεις τους, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα από τις εν λόγω διατάξεις, τις υποχρεώσεις της παραγράφου 1.

Άρθρο 42: Κατάρτιση και εκπαίδευση

Το άρθρο αυτό προβλέπει την υποχρέωση των υπόχρεων προσώπων για λήψη κατάλληλων μέτρων ενημέρωσης των υπαλλήλων τους για τις διατάξεις του κοινοποιούμενου νόμου και των σχετικών κανονιστικών αποφάσεων, όπως η παρακολούθηση ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης και εκπαίδευσής τους.

Άρθρο 43: Προϋποθέσεις σύστασης, λειτουργίας και εγγραφής σε μητρώο

Με την **παρ. 1** του άρθρου 43 εισάγεται η πρόβλεψη άρνησης των αρμόδιων αρχών για χορήγηση αδειών σύστασης ή λειτουργίας ή εγγραφής σε μητρώο στα υπόχρεα νομικά πρόσωπα, εάν δεν έχουν πειστεί για την καταλληλότητα και εντιμότητα των προσώπων που κατέχουν σημαντικό ποσοστό του κεφαλαίου ή ελέγχουν τα νομικά πρόσωπα ή των διευθυντικών στελεχών των επιχειρήσεών τους ή των πραγματικών δικαιούχων αυτών.

Η **παρ. 2** αναφέρεται στα γραφεία πληρωμών και εμβασμάτων που προβλέπονται στην Οδηγία 2007/64/EK και στις προϋποθέσεις λειτουργίας τους.

Άρθρο 44: Αρμόδια στελέχη –Υποχρεώσεις Χρηματοπιστωτικών Ομίλων

Οι διατάξεις της **παρ. 1** του άρθρου 44 αναφέρονται στην υποχρέωση ορισμού από κάθε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό ενός διευθυντικού στελέχους, στο οποίο τα άλλα διευθυντικά στελέχη και οι υπάλληλοι αναφέρουν κάθε ασυνήθη ή ύποπτη συναλλαγή ή ύποπτο γεγονός. Περαιτέρω, ρυθμίζονται λοιπά συναφή θέματα και ιδίως η τελική ενημέρωση της Επιτροπής του άρθρου 7 από το αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος, ενώ προβλέπεται επιπλέον η εφαρμογή των διατάξεων αυτών και σε άλλα υπόχρεα νομικά πρόσωπα που προσδιορίζονται σύμφωνα με τα κριτήρια που θέτουν οι σχετικές αποφάσεις των αρμόδιων αρχών.

Η **παρ. 2** προβλέπει τον ορισμό από κάθε χρηματοπιστωτικό όμιλο ενός διευθυντικού στελέχους από τη μεγαλύτερη εταιρεία του ομίλου ως γενικού συντονιστή για την εξασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων του κοινοποιούμενου νόμου από τις επιμέρους εταιρείες του ομίλου. Περαιτέρω, με την ίδια παράγραφο ρυθμίζονται λοιπά συναφή θέματα και παρέχεται η δυνατότητα έκδοσης σχετικών αποφάσεων των αρμόδιων αρχών που εποπτεύουν τη μεγαλύτερη εταιρεία κάθε ομίλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ, ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΕΥΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Στο Κεφάλαιο Η΄ περιλαμβάνονται διατάξεις που αφορούν ποινικές και διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται στο πλαίσιο εφαρμογής του κοινοποιούμενου νόμου, θέματα κατάσχεσης, δήμευσης και δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων και λοιπά συναφή θέματα.

Άρθρο 45: Ποινικές Κυρώσεις

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού εξειδικεύονται οι ποινικές κυρώσεις που σε συνδυασμό και με χρηματικές ποινές, ανάλογα με την περίπτωση, επιβάλλονται σε περιπτώσεις που σχετίζονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Σε σχέση με τις διατάξεις αυτές επισημαίνονται ιδίως τα ακόλουθα:

Με την περίπτωση δ΄ της **παρ. 1** προβλέπεται ποινή φυλάκισης μέχρι δύο (2) ετών επί μη υποβολής από πρόθεση αρμοδίως (είτε εσωτερικά εντός νομικού προσώπου είτε στην Επιτροπή του άρθρου 7 είτε στον εισαγγελέα) αναφοράς ύποπτων ή ασυνήθων συναλλαγών ή δραστηριοτήτων ή επί παρουσίας ψευδών ή παραπλανητικών στοιχείων, από υπάλληλο υπόχρεο νομικού προσώπου ή υπόχρεο φυσικό πρόσωπο και γενικά από οποιοδήποτε υπόχρεο για την ως άνω αναφορά πρόσωπο. Η ποινή αυτή επιβάλλεται εφόσον για τη σχετική πράξη δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή από άλλες διατάξεις.

Με τις διατάξεις της **παρ. 2** ορίζεται ότι η άσκηση ποινικής δίωξης και η καταδίκη για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες δεν προϋποθέτει ποινική δίωξη ή καταδίκη του υπαιτίου για το βασικό αδίκημα.

Με τις διατάξεις της **παρ. 3** ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι σε περίπτωση εξάλειψης του αξιόποινου του βασικού αδικήματος ως προς τον υπαίτιο αίρεται το αξιόποινο ως προς

αυτόν (και όχι ως προς τον τρίτο) και για τις συναφείς πράξεις νομιμοποίησης εσόδων, με εξαίρεση την περίπτωση που το αξιόποιο του βασικού αδικήματος εξαλείφεται λόγω παραγραφής.

Άρθρο 46: Δήμευση περιουσιακών στοιχείων

Το άρθρο 46 αναφέρεται σε θέματα δήμευσης των περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν προϊόν βασικού αδικήματος ή των αδικημάτων του άρθρου 2 ή που αποκτήθηκαν αμέσως ή εμμέσως από προϊόν τέτοιων αδικημάτων ή των μέσων που χρησιμοποιήθηκαν ή προορίζονταν να χρησιμοποιηθούν προς τέλεση αυτών των αδικημάτων ή σε περίπτωση απόπειρας τέλεσης αυτών.

Άρθρο 47: Αποζημίωση υπέρ του Δημοσίου

Το άρθρο αυτό αναφέρεται στη δυνατότητα του Δημοσίου να αξιώνει από τον αμετακλήτως καταδικασμένο σε ποινή κάθειρξης για αδικήματα των άρθρων 2 και 3 και κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο εν λόγω άρθρο, κάθε άλλη περιουσία που αποκτήθηκε από άλλο αδίκημα των ίδιων ως άνω άρθρων, έστω και αν δεν ασκήθηκε για το αδίκημα αυτό δίωξη για ορισμένους λόγους. Περαιτέρω, ορίζεται η διαδικασία που ακολουθείται αν η ως άνω περιουσία μεταβιβάσθηκε σε τρίτο.

Άρθρο 48: Δέσμευση και απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού αναφέρονται στη δυνατότητα δέσμευσης και απαγόρευσης εκποίησης περιουσιακών στοιχείων του κατηγορούμενου ή τρίτων (κάθε είδους λογαριασμοί, τίτλοι ή χρηματοπιστωτικά προϊόντα, περιεχόμενο θυρίδων, ακίνητα) και στις ακολουθούμενες σχετικές διαδικασίες.

Άρθρο 49: Εφαρμογή κυρώσεων επιβαλλόμενων από διεθνείς οργανισμούς

Στο άρθρο αυτό καθορίζεται η διαδικασία που ακολουθείται για τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων κρατών, νομικών προσώπων ή νομικών σχημάτων και φυσικών προσώπων, όταν αυτή επιβάλλεται για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας με αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του Ο.Η.Ε. και των οργάνων του ή με Κανονισμούς και Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά την ενσωμάτωσή τους, κατά περίπτωση, στην ελληνική έννομη τάξη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Σημειώνεται σχετικώς ότι στην ιστοσελίδα της Επιτροπής του άρθρου 7 www.hellenic-fiu.gr και στην επιλογή «Κατάλογοι κυρώσεων ΕΕ / ΟΗΕ» / «Ενημερώσεις καταλόγων» βρίσκονται συνδέσεις για τους ανωτέρω Κανονισμούς και αποφάσεις. Επίσης, επικαιροποιημένος κατάλογος των υποκείμενων σε περιοριστικά μέτρα προσώπων, οντοτήτων κ.λπ. βρίσκεται στην ιστοσελίδα:

<http://www.un.org/sc/committees/1267/consolist.shtml>.

Άρθρο 50: Πρόσβαση δικαστικών αρχών σε αρχεία και στοιχεία

Το άρθρο αυτό αναφέρεται στη δυνατότητα του εισαγγελέα, του ανακριτή και του δικαστηρίου να λαμβάνουν γνώση των βιβλίων και στοιχείων που κατά τις κείμενες διατάξεις τηρούν τα υπόχρεα πρόσωπα, σε περιπτώσεις διεξαγωγής προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης, ανάκρισης ή δίκης για αδικήματα των άρθρων 2 και 3, καθώς και στη χρήση στη δικογραφία μόνο αποσπάσματος των βιβλίων ή των στοιχείων με τις σχετικές εγγραφές που αφορούν το πρόσωπο για το οποίο διεξάγεται η έρευνα. Στο ίδιο άρθρο ρυθμίζονται περαιτέρω λοιπά θέματα συναφή με τα ανωτέρω.

Άρθρο 51: Ευθύνη νομικών προσώπων

Με τις διατάξεις του άρθρου 51 προβλέπονται διοικητικές κυρώσεις κατά υπόχρεων και μη νομικών προσώπων, τα οποία έχουν εμπλακεί, με ευθύνη των διοικούντων και των στελεχών τους, σε διάπραξη αδικημάτων των άρθρων 2 και 3.

Σημειώνεται σχετικά ότι, επειδή στη χώρα μας δεν προβλέπεται η ποινική ευθύνη νομικών προσώπων, είναι απαραίτητο να υπάρχουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές διοικητικές κυρώσεις κατά των ως άνω νομικών προσώπων που εμπλέκονται στη διάπραξη των παραπάνω αδικημάτων.

Αναλυτικότερα:

Με τις διατάξεις της **παρ. 1** προβλέπονται διοικητικές κυρώσεις κατά νομικών προσώπων, σε περίπτωση διάπραξης αξιόποινης πράξης των άρθρων 2 και 3 με σκοπό να προσπορίσει περιουσιακό όφελος στο νομικό πρόσωπο και εφόσον ένα ή περισσότερα από τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση ή διαχειρίζονται υποθέσεις τους γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι το όφελος προήλθε από τέτοια πράξη. Βαρύτερες κυρώσεις, **οι οποίες επιβάλλονται από την κατά περίπτωση αρμόδια κατά το άρθρο 6 αρχή**, προβλέπονται για τα υπόχρεα νομικά πρόσωπα και τις εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά εταιρείες, για τις οποίες όταν δεν εποπτεύονται από άλλες αρμόδιες αρχές οι κυρώσεις επιβάλλονται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Για άλλα μη υπόχρεα νομικά πρόσωπα προβλέπονται σχετικά ελαφρύτερες διοικητικές κυρώσεις, οι οποίες επιβάλλονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, νυν Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.

Με βάση τα προαναφερόμενα, οι κατά τα ανωτέρω κυρώσεις, προκειμένου για υπόχρεα νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται κατά το άρθρο 6 από τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων, κατ' αρχήν μεν προβλέπεται ότι επιβάλλονται από την εν λόγω αρμόδια αρχή, περαιτέρω όμως, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 53, η αρμοδιότητα επιβολής των κυρώσεων αυτών ασκείται παράλληλα και από τις Δ.Ο.Υ. και τα Ελεγκτικά Κέντρα.

Με τις διατάξεις της **παρ. 2** προβλέπονται ηπιότερες σχετικά διοικητικές κυρώσεις κατά νομικών προσώπων, διατηρούμενης της διάκρισης κατά την ανωτέρω παράγραφο 1 μεταξύ υπόχρεων νομικών προσώπων και εισηγμένων σε οργανωμένη αγορά εταιρειών αφενός και μη υπόχρεων νομικών προσώπων αφετέρου, στην περίπτωση που τα ως άνω πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση ή διαχειρίζονται υποθέσεις τους αγνοούσαν από αμέλεια την προέλευση της παράνομης περιουσίας ή του οφέλους.

Με τις διατάξεις της **παρ. 3** ορίζονται τα κριτήρια για τη σωρευτική ή διαζευκτική επιβολή και την επιμέτρηση των κυρώσεων που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους. Έτσι, λαμβάνονται υπόψη ιδίως η βαρύτητα της παράβασης, ο βαθμός της υπαιτιότητας, η οικονομική επιφάνεια του νομικού προσώπου, το ύψος των παράνομων εσόδων και του προκύψαντος οφέλους, η τυχόν υποτροπή και οι λοιπές περιστάσεις.

Με τις διατάξεις της **παρ. 4** διευκρινίζεται ότι η επιβολή των παραπάνω κυρώσεων είναι ανεξάρτητη και δεν επηρεάζει την αστική, πειθαρχική ή ποινική ευθύνη των προσώπων που ασκούν διοίκηση ή διαχειρίζονται κεφάλαια ή υποθέσεις των νομικών προσώπων.

Με τις διατάξεις της **παρ. 5** ορίζεται ότι οι παραπάνω κυρώσεις επιβάλλονται, εκτός αν από άλλες διατάξεις προβλέπονται κατά των νομικών προσώπων βαρύτερες κυρώσεις.

Με τις διατάξεις της **παρ. 6** προβλέπεται η υποχρέωση των εισαγγελικών και αστυνομικών αρχών, της Υπηρεσίας Ειδικών Ελέγχων και της Επιτροπής του άρθρου 7 να ενημερώνουν τις κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές και τον Υπουργό Δικαιοσύνης, νυν Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ενόψει της επιβολής αρμοδίως κατά τα προαναφερόμενα των προβλεπόμενων σχετικών κυρώσεων, για υποθέσεις στις οποίες υπάρχει συμμετοχή νομικού προσώπου, με την έννοια της παραγράφου 1, σε πράξεις απόπειρας ή διάπραξης των αδικημάτων των άρθρων 2 και 3, καθώς και για τις εκδιδόμενες σχετικές δικαστικές αποφάσεις.

Άρθρο 52: Διοικητικές κυρώσεις

Το άρθρο αυτό (**παρ. 1, 2, 3**) αναφέρεται στις διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται στις εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα από τις αρμόδιες αρχές που τις εποπτεύουν, εφόσον παραβαίνουν τις λοιπές υποχρεώσεις, αυτές δηλαδή που δεν αφορούν σε αδικήματα των άρθρων 2 και 3, που προβλέπονται από τις διατάξεις του κοινοποιούμενου νόμου, του Κανονισμού 1781/2006/ΕΚ και των κανονιστικών αποφάσεων.

Σημειώνεται ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας καθορίζεται στην παράγραφο 9 του άρθρου 4 και περιλαμβάνει τα νομικά και φυσικά πρόσωπα που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, την Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης και την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων.

Περαιτέρω, με την **παρ. 4** του εν λόγω άρθρου ορίζεται όσον αφορά στα υπόχρεα φυσικά πρόσωπα που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με τις διατάξεις του κοινοποιούμενου νόμου και τις σχετικές κανονιστικές αποφάσεις ότι αυτά παραπέμπονται από την αρμόδια αρχή τους στα τυχόν προβλεπόμενα ειδικά πειθαρχικά όργανα που ασκούν τον πειθαρχικό τους έλεγχο, στα οποία η αρμόδια αρχή διαβιβάζει και όλα τα στοιχεία της παράβασης.

Τέτοιο πειθαρχικό όργανο λειτουργεί στο Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας (Ο.Ε.Ε.) για τα μέλη του. Συνεπώς, σε περιπτώσεις διαπίστωσης παραβίασης των διατάξεων του κοινοποιούμενου νόμου εκ μέρους υπόχρεων φυσικών προσώπων που ασκούν συναφές επάγγελμα και εποπτεύονται από τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων (λογιστές που δεν συνδέονται με σχέση εξηρημένης εργασίας, φορολογικοί ή φοροτεχνικοί σύμβουλοι, ιδιώτες ελεγκτές), θα πρέπει η εκάστοτε διαπιστούσα αρχή, συνεπώς και οι Δ.Ο.Υ. και τα Ελεγκτικά Κέντρα, βάσει του άρθρου 53 παρ. 2, να διαβιβάζει

στο παραπάνω Επιμελητήριο (Μητροπόλεως 12-14, 105 63 Αθήνα) όλα τα στοιχεία της παράβασης για τις δικές του περαιτέρω ενέργειες.

Εξάλλου, με την **παρ. 5** του υπόψη άρθρου προβλέπεται ότι οι κυρώσεις των προηγούμενων παραγράφων επιβάλλονται, εκτός αν με άλλες διατάξεις προβλέπονται βαρύτερες κυρώσεις κατά των αναφερόμενων υπόχρεων νομικών προσώπων και των υπαλλήλων τους και των υπόχρεων φυσικών προσώπων.

Τέλος, με την **παρ. 6** του ίδιου άρθρου καθορίζεται ο τρόπος βεβαίωσης και είσπραξης των προστίμων που επιβάλλονται κατά το άρθρο αυτό καθώς και κατά το προηγούμενο άρθρο. Συγκεκριμένα προβλέπεται ότι τα εν λόγω πρόστιμα βεβαιώνονται από τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες (με την έκδοση σχετικού χρηματικού καταλόγου) και εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

Με βάση όλα τα παραπάνω, για τα υπόχρεα πρόσωπα που εποπτεύονται από τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων κατά το άρθρο 6 δεν προβλέπονται από το υπόψη άρθρο 52 διοικητικές κυρώσεις στις τυχόν περιπτώσεις που αυτά παραβαίνουν τις λοιπές υποχρεώσεις τους (εκτός δηλαδή αυτών που αφορούν τα αδικήματα των άρθρων 2 και 3) που απορρέουν από τις διατάξεις του κοινοποιούμενου νόμου και τις σχετικές κανονιστικές αποφάσεις.

Το θέμα αυτό εξετάζεται αρμοδίως και για οποιαδήποτε εξέλιξη, είτε αυτή αφορά τη νομοθετική κάλυψη του ζητήματος είτε τυχόν σχετική οδηγία, θα υπάρξει άμεση ενημέρωση. Μέχρι τότε, για τις ως άνω παραβάσεις των εποπτευόμενων από τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων υπόχρεων προσώπων που θα διαπιστώνονται αρμοδίως, θα γίνονται σχετικές έγγραφες συστάσεις, ειδικά δε αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 4 θα εφαρμόζονται και οι διατάξεις αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ´

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Το Κεφάλαιο Θ´ περιλαμβάνει μεταβατικές, καταργούμενες και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 53: Άλλες διατάξεις

Με τις διατάξεις της **παρ. 1** του άρθρου 53 αντικαθίσταται η παρ. 6 του άρθρου 187Α του Ποινικού Κώδικα που αναφέρεται στη χρηματοδότηση και υποβοήθηση της τρομοκρατίας και στις προβλεπόμενες ποινές.

Με τις διατάξεις της **παρ. 2** ορίζεται ότι συνιστάται στη Διεύθυνση Ελέγχου της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, νυν Οικονομικών, Τμήμα Ε΄ με τίτλο «Τμήμα Εποπτείας και Ελέγχου για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας», με σκοπό την υποστήριξη και τον συντονισμό των ενεργειών της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων ως αρμόδιας αρχής για την εποπτεία των υπόχρεων προσώπων που ορίζονται στα άρθρα 5 και 6 παρ. 2 περ. ε΄ του κοινοποιούμενου νόμου. Σημειώνεται ότι το ανωτέρω Τμήμα λειτουργεί ήδη από 8/9/2008 σύμφωνα με την με αριθ. 1088546/874/A0006/29-8-2008 Α.Υ.Ο.Ο. (ΦΕΚ Β΄ 1751). Περαιτέρω, ορίζεται επίσης ότι οι

αρμοδιότητες της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων, ως αρμόδιας αρχής, οι οποίες αφορούν στον έλεγχο των υπόχρεων προσώπων και στην επιβολή των σχετικών κυρώσεων κατά τα οριζόμενα στις περιπτώσεις η', θ' και ια' της παραγράφου 3 του άρθρου 6, ασκούνται παράλληλα με το Τμήμα Ε' και από τις **ελεγκτικές φορολογικές υπηρεσίες Περιφερειακά Ελεγκτικά Κέντρα (Π.Ε.Κ.), Διαπεριφερειακά Ελεγκτικά Κέντρα (Δ.Ε.Κ.) και Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) που είναι αρμόδιες για το φορολογικό έλεγχο κατά τις κείμενες διατάξεις** (σχετ. και η Α.Υ.Ο.Ο. 1085068/4794/ΔΕ-Β/5-9-2007) των κατά περίπτωση υπόχρεων προσώπων.

Με την **παρ. 3**, όπως αυτή προστέθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 3763/2009 (ΦΕΚ 80 Α'), ρυθμίζονται ζητήματα οργανωτικής φύσης αναφορικά με τις αρμοδιότητες των Δ.Ο.Υ. ως προς τον έλεγχο των υπόχρεων προσώπων. Ειδικότερα, ορίζεται ότι για την άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων από τις Δ.Ο.Υ. εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του Π.Δ. 16/1989 (Κανονισμός λειτουργίας Δ.Ο.Υ. και καθήκοντα υπαλλήλων αυτών), όπως ισχύουν, που αφορούν τα Τμήματα ή Γραφεία Ελέγχου και τις διαδικασίες και τα θέματα του φορολογικού ελέγχου γενικά. Τα πιο πάνω Τμήματα ή Γραφεία έχουν και την αρμοδιότητα επιμέλειας έκδοσης των κατά περίπτωση διοικητικών πράξεων επιβολής των προβλεπόμενων κυρώσεων και βεβαίωσης των προστίμων, καθώς και τήρησης στατιστικών στοιχείων και λοιπών πληροφοριών σε σχέση με τους διενεργούμενους ελέγχους και τα αποτελέσματά τους.

Με βάση τα παραπάνω, οι Δ.Ο.Υ. και τα Ελεγκτικά Κέντρα (Π.Ε.Κ., Δ.Ε.Κ.) :

- Διενεργούν τακτικούς και έκτακτους ελέγχους, περιλαμβανομένων των επιτοπίων, στα κεντρικά γραφεία και τις εγκαταστάσεις των υπόχρεων προσώπων αρμοδιότητας της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων, όπως αυτά αναλυτικά αναφέρονται στο άρθρο 6, αλλά και σε υποκαταστήματα και θυγατρικές που εδρεύουν ή λειτουργούν στην Ελλάδα ή και το εξωτερικό, εφόσον αυτό επιτρέπεται από τη νομοθεσία της χώρας υποδοχής, για τον έλεγχο της επάρκειας των μέτρων και διαδικασιών που τα εν λόγω πρόσωπα έχουν υιοθετήσει.

- Απαιτούν από τα υπόψη υπόχρεα πρόσωπα κάθε στοιχείο ή δεδομένο οποιασδήποτε φύσης ή μορφής που είναι απαραίτητο για την εκπλήρωση των εποπτικών και ελεγκτικών τους καθηκόντων.

- Επιβάλλουν, εφόσον συντρέχει περίπτωση, εις βάρος των προαναφερόμενων υπόχρεων νομικών προσώπων, τις προβλεπόμενες κυρώσεις κατά το άρθρο 51 και κατά τις διακρίσεις του άρθρου αυτού. Για την επιβολή των κυρώσεων αυτών, πλην των προστίμων, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Γενικού Διευθυντή Φορολογικών Ελέγχων.

- Διαβιβάζουν αρμοδίως, όπου συντρέχει περίπτωση, τις υποθέσεις παραβάσεων κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 52, προκειμένου να εξετασθούν από τα προβλεπόμενα ειδικά πειθαρχικά όργανα.

Συνεπώς, σε κάθε περίπτωση διενέργειας **τακτικού** φορολογικού ελέγχου σε επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες που συγχρόνως είναι υπόχρεα πρόσωπα αρμοδιότητας της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων κατά το άρθρο 6, παρ. 2, περ. ε' του κοινοποιούμενου νόμου, θα πρέπει εφεξής, υποχρεωτικά και ταυτόχρονα με το φορολογικό έλεγχο, να διενεργείται και έλεγχος εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις διατάξεις του εν λόγω νόμου. Επομένως, κατά την έκδοση εντολών τακτικού φορολογικού ελέγχου θα συμπληρώνεται πλέον στο οικείο έντυπο εντολής, μέχρι

την έκδοση ιδιαίτερου σχετικού εντύπου, και η εντολή για έλεγχο, από τον ίδιο ελεγκτή ή ελεγκτές, εφαρμογής των διατάξεων του ν. 3691/2008. Υπενθυμίζεται ότι ο έλεγχος με βάση την Α.Υ.Ο.Ο. ΠΟΛ. 1037/2005 συνιστά τακτικό έλεγχο και συνεπώς παράλληλα με την εφαρμογή της απόφασης αυτής θα διενεργείται και έλεγχος εφαρμογής του ν. 3691/2008.

Ευνόητο είναι, βέβαια, ότι δεν αποκλείεται ο έλεγχος εφαρμογής του ν. 3691/2008 παράλληλα και με τα λοιπά είδη φορολογικών ελέγχων (προληπτικοί, προσωρινοί έλεγχοι κλπ) ή ακόμη και ο ιδιαίτερος έλεγχος αποκλειστικά της εφαρμογής του ν. 3691/2008, εφόσον αυτό επιβάλλεται.

Για τους παραπάνω ελέγχους του ν. 3691/2008 θα συντάσσονται χωριστές εκθέσεις ελέγχου, οι οποίες θα υπογράφονται και θα θεωρούνται αρμοδίως, όπως και οι εκθέσεις φορολογικών αντικειμένων, και, σε περίπτωση διαπίστωσης μη συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου, θα εκδίδεται σημείωμα εις διπλούν, με το οποίο θα γίνονται σχετικές συστάσεις προς το ελεγχόμενο υπόχρεο πρόσωπο. Το ένα αντίγραφο του εν λόγω σημειώματος θα παραδίδεται στο ελεγχόμενο υπόχρεο πρόσωπο και το δεύτερο μαζί με την έκθεση ελέγχου θα παραμένει στο φάκελο που θα δημιουργείται για το υπόχρεο πρόσωπο σε ιδιαίτερο αρχείο που θα τηρείται στο Τμήμα Ελέγχου με μέριμνα του Προϊσταμένου Ελέγχου, στο πλαίσιο και της τήρησης στατιστικών στοιχείων. Σε κάθε περίπτωση η συντασσόμενη έκθεση ελέγχου θα παραμένει στο αρχείο της υπηρεσίας και στο ελεγχόμενο υπόχρεο πρόσωπο θα παραδίδεται μόνο το τυχόν εκδιδόμενο σημείωμα συστάσεων. Υπόδειγμα των ως άνω συντασσόμενων εκθέσεων ελέγχου επισυνάπτεται στην παρούσα για την υποβοήθηση των Δ.Ο.Υ. και των Ελεγκτικών Κέντρων.

Υπενθυμίζεται ότι, όπως ήδη αναφέρθηκε στην ανάλυση του άρθρου 38, οι Δ.Ο.Υ. και τα Ελεγκτικά Κέντρα θα πρέπει να λάβουν τα κατάλληλα οργανωτικά και λοιπά μέτρα ώστε να είναι σε θέση να τηρούν και να παρέχουν πληροφορίες και στατιστικά στοιχεία για τις εν γένει ενέργειες και διαπιστώσεις τους σε σχέση με την εφαρμογή του ανωτέρω ν. 3691/2008, αποστέλλοντας προς τούτο συμπληρωμένη την αναφερόμενη στο άρθρο 38 της παρούσας φόρμα με τα απαραίτητα δεδομένα, πέραν βεβαίως των αναφορών που προβλέπονται από τα άρθρα 28 και 29 ή των τυχόν λοιπών κατά περίπτωση ενεργειών τους σύμφωνα με τον εν λόγω νόμο.

Διευκρινίζεται, εξάλλου, σε σχέση με τα παραπάνω και τις αρμοδιότητες των Δ.Ο.Υ. και των Ελεγκτικών Κέντρων, ότι όλα όσα κατά περίπτωση προβλέπονται στον κοινοποιούμενο νόμο σε σχέση με την άσκηση από τις αρμόδιες αρχές του άρθρου 6, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων, των αρμοδιοτήτων τους σε θέματα ελέγχου των υπόχρεων προσώπων και επιβολής κυρώσεων (περιπτ. η', θ', ια' της παρ. 3 του άρθ. 6 του κοινοποιούμενου νόμου) και τα συναφή γενικώς θέματα, έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τις Δ.Ο.Υ. και τα Ελεγκτικά Κέντρα στο πλαίσιο άσκησης των παραπάνω αρμοδιοτήτων τους (π.χ. ενημέρωση της Επιτροπής του άρθρου 7 κατά το άρθρο 28, καθήκον εχεμύθειας κατά τα άρθρα 31 και 32, συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών κατά το άρθρο 40 κ.λπ.).

Άρθρο 54: Μεταβατικές διατάξεις

Το άρθρο αυτό αναφέρεται σε διατάξεις μεταβατικού χαρακτήρα.

Άρθρο 55: Καταργούμενες διατάξεις

Με βάση το άρθρο αυτό καταργήθηκαν από τη δημοσίευση του κοινοποιούμενου νόμου (5/8/2008) οι αναφερόμενες σε αυτό διατάξεις.

Έτσι, καταργήθηκαν μεταξύ άλλων οι προϊσχύσασες διατάξεις των άρθρων 1 έως 8 (Κεφάλαιο Α΄) του ν. 2331/1995, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν από τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 9 και 11 του ν. 3424/2005, 17 του ν. 3472/2006 και 34 παρ. 1 και 2 του ν. 3556/2007 (σχετ. η εγκ. ΠΟΛ.1131/14-11-2006).

Άρθρο 58: Έναρξη ισχύος

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού ορίζεται ότι οι διατάξεις του κοινοποιούμενου νόμου ισχύουν από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (5-8-2008), εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η Προϊσταμένη της Γραμματείας

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ